

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petič vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petič vrst à Din 4.— Popust po dogovoru, inzerati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Napetost na Daljnem vzhodu:

Tiencin — preizkušnja angleške odločnosti

V mednarodnih krogih pozorno zasledujejo zadržanje Anglije v sporu z Japonsko — Izid tega spora bo vplival tudi na položaj v Evropi — Zadnji opomin Japoncem

London, 20. junija. e. Na včerajšnji seji vlade se je razpravljalo o represivnih ukrepih, ki naj bi se podvzeli, če Japonska ne opusti svojega sovražnega stališča, ki ga je zavzela. Izdelan je bil podroben načrt. Represalije bi bile v glavnem gospodarske narave, a tudi te bi bile lahko zelo občutne za Japonsko, zlasti zaradi tega, ker bi bilo Japonski, ki je itak že izčrpan od dolgega vojskovanja s Kitajsko, še bolj oteženo nadaljnje bojevanje. Seveda pa bi imele gospodarske sankcije še večji učinek, če bi se pridružili tudi Amerika in Francija. Anglija je v najožjih stikih z Zedinjenimi državami in Francijo, ker smatra, da predstavlja stališče Japonske nevarnost za interese vseh velesil na Kitajskem, da incident v Tiencinu služi samo za izgovor za akcijo, katere namen je izločitev vseh teh držav iz Kitajske.

Velika važnost se pripisuje včerajšnji avdienci japonskega poslanika pri lordu Halifaxu. Zatrjujejo, da je Halifax japonskemu veleposlaniku predložil, kakšne posledice bi nastale, če bi Japonska še naprej vztrajala na svoje stališče. Z japonske strani so bili dozdaj odklonjeni vsi protesti angleške vlade zaradi kršitve pogodbenih prav, napadov na angleške državljanke in ogražanja angleške posesti. Po pisanju snočnjih listov grozi japonski tisk, da bo v primeru gospodarskih sankcij tokijska vlada smatrala, da ni več vezana na pogodbeno obvezo, da bi spoštovala angleško imetje na Kitajskem. To bi seveda lahko dovedlo do enakega postopanja napram drugim angleškim koncesijam, kar bi pomenilo odkrit konflikt med Londonom in Tokijem. Angleška vlada ima pred očmi to možnost, ali po vseh znakih morda bo storila vse, kar je v njeni moči, da se ogne takemu odkritemu konfliktu. Nevarnost spopada z Japonsko v sedanjem položaju bi postavila angleško

vlado pred celo vrsto kočljivih vprašanj in prizadeta bi bila tudi njena diplomatska akcija v Evropi. Zato londonski listi beležijo kot značilno veliko zanimanje, ki ga kaže sovjetski tisk za angleško-japonski spor, v katerem vidi preizkusni kamen Chamberlainove politike. Zato mislijo, da bo stališče angleške vlade v tem konfliktu vplivalo tudi na izid pogajanj z Rusijo.

Pariz, 20. junija. e. Angleški kolonialni minister Mac Donald je včeraj priselil iz Zeneve v Pariz, kjer ga je sprejel francoski minister za kolonije Georges Mandel in se z njim del časa razgovarjal. Ob 13. je Mandel priredil svojemu angleškemu tovarišu na čast obed, kateremu so prisostvovali tudi angleški veleposlanik Phipps in nekateri francoski ministri. Bivanju angleškega kolonialnega ministra pripisujejo precejšen pomen v zvezi z mednarodnim položajem, zlasti pa z dogodki na Daljnem vzhodu. Francoski in angleški ministri sta proučila razna vprašanja angleških in francoskih kolonij in bilo je tudi govora o vojaškem sodelovanju Francije in Anglije v primeru eventualnih mednarodnih zapletov na Kitajskem.

London, 20. junija. z. Položaj v Tiencinu je vedno bolj kritičen. Angleške oblasti v angleški koncesiji so zasegle vse zaloge blaga, ki se nahajajo v območju koncesije. Zaprleba obsega angleške, kitajske, japonske in trgovske zaloge vseh drugih držav. Za blokiranje prebivalstva koncesij imajo Angliji tako na razpolago 2.700.000 vreč moka, dočim imajo Japonci v tistem delu koncesije, katerega obvladajo, na razpolago samo 800.000 vreč moka. Zaradi tega preti lakota prebivalstvu v japonskem delu koncesije in japonska blokada ni dosegla svojega namena, ko je skušala z blokado zmanjšati dovoz živil v koncesijo. Angleške in francoske zaloge

živili so tako ogromne, da prebivalstvo koncesij ne bo trpelo pomanjkanja, četudi bi blokada trajala dalje časa. Francoska vlada želi, da bi se konflikt lokaliziral in kmalu likvidiral, ker mora biti pozornost zapadnih demokracij obrnjena na Evropo. Sicer pa je Francija popolnoma solidarna z Anglijo tudi glede položaja na Daljnem vzhodu. Gospodarske represalije, ki jih lahko Anglija uvede proti Japonski, bi Japonsko občutno prizadele. Poveljništvo francoskih in angleških pomorskih sil na Daljnem vzhodu bo imelo skupno konferenco v četrtek v Singapuru.

Arita zvrča odgovornost na vojaško poveljstvo

Tokio, 20. junija. o. Japonski listi objavljajo senzacionalno vest, da je zunanji minister Arita sporočil angleškemu poslaniku Craigeu, da bi moral protest zaradi blokade v Tiencinu poslati vrhovnemu poveljniku japonske vojske na Kitajskem, ne pa japonski vladi v Tokiju, češ da zunanje ministristvo ni pristojno za urejevanje vprašanj, ki se tičejo samo poveljstva nad japonskimi vojaškimi silami na severnem Kitajskem.

Francosko-angleška vojaška posvetovanja

Pariz, 20. junija. br. Iz Zeneve je priselil davi v Pariz angleški kolonialni minister Malcolm Macdonald. Na letališču ga je sprejel francoski državni podtajnik ministristva za kolonije Mandel. Že dopoldne sta imela daljši razgovor. Opoldne je bilo v kolonialnem ministristvu kosilo, na katero so prišli tudi drugi člani francoske vlade in vrhovni poveljnik francoskih vojni sil general Gamelin. Popoldne so se razgovorili v kolonialnem ministristvu nad-

ljevali. Kakor zatrjujejo dobro poučeni politični krogi, so se razgovori nanašali na gospodarske in vojaške probleme v kolonijah obeh držav. Posebej sta Mandel in Macdonald govorila o vzajemnih dobavah surovin, kolonialnem trgovinskem prometu in o najtesnejšem vojaškem sodelovanju angleških in francoskih kolonij. Zvečer se je angleški kolonialni minister vrnil v Zenevo.

Telesne preiskave Angležev

Tiencin, 20. junija. AA. (Reuter). Po prvih trenutkih razburjanja se je angleška kolonija v Tiencinu že precej znašla v novem položaju. Glavni predmet razgovorov je še vedno, kaj bo naredila angleška vlada. Vsaka tudi najmanjša vest iz Londona je predmet komentarjev. Potrpljenje Angležev je treba občudovati. Japonci se stalno zabavajo ob preiskavi, ki jo vršijo na cestah. Angleži se morajo postaviti v vrsto ter morajo sleči suknjo, čevlje in mnogokrat celo nogavice. Ako kdo protestira, ga straže takoj postavijo kot zadnjega v vrsto. Življenjske potrebine so se zelo podražile ter obstaja bojazen, da bo nastalo pomanjkanje. Cene so skočile za 50 do 75%. Japonske straže so zaplenile danes neko norveško ladjo, ki pa so jo po peturni preiskavi zopet izpustile.

Vpliv na pariško borzo

Pariz, 20. junija. o. Pariška borza je danes reagirala na dogodke v Tiencinu s splošno baisse. Tečaj skoraj vseh vrednostnih papirjev so znatno padli, največ pa delnice Sueske družbe. Nekateri trdijo, da bi Rusija morda hotela izkoristiti položaj ter zahtevati razširjenje jamstev tudi na Zunanjo Mongolijo, kar bi pomenilo pritegnitev Francije in Anglije v nevarno igro na Daljnem vzhodu.

Novi predlogi Moskve

Rusija predlaga razširjenje skupnega jamstva na vse države, ki meje na Nemčijo

London, 20. junija. br. Kakor poroča glasilo bivšega zunanjega ministra Edena »Yorkshirepost«, je moskovska vlada v svojem odgovoru na zadnje angleško-francoske predloge glede sklenitve vojaškega pakta predložila razširjenje jamstva za varnost v Evropi. Rusija se zavzema za to, da bi se skupno jamstvo Anglije, Francije in Rusije razširilo na vse države, ki meje na Nemčijo in ki bi mogele biti izpostavljene kakemu napadu s strani Nemčije. V Londonu in Parizu sedaj ta predlog podrobno proučujejo. Značilno je, da se ruski predlog nanaša samo na sosede Nemčije, ne pa tudi na sosede Italije.

London, 20. junija. z. Pogajanja med Anglijo, Francijo in Rusijo za sklenitev pogodbe med tremi velesilami so v zadnjem štadiju in dobro informirani krogi v Londonu pravijo, da bodo ugodno zaključena ob koncu tega tedna. V odgovornih krogih vlada glede sedanjih ruskih predlo-

gov največje diskrepcija, kar pa ne pomeni, da so pogajanja prekinjena kakor komentirajo diskrepcije in molk v Berlinu in Rimu. Dejstvo, da je Rusija brez odlašanja predložila svoje zadnje protipredloge vladama v Londonu in Parizu, je dokaz, da hoče tudi Rusija pogajanja čimprej zaključiti. Na to kaže tudi vsebina zadnje ruske note.

Halifax grozi z ostavko?

London, 20. junija. br. Veliko pozornost je zbujala vest »Sunday Timesa«, da je zunanji minister lord Halifax zagrozil z ostavko, če bi se pogajanja z Rusijo razbila. Lord Halifax je po informacijah lista odločno za to, da se čimprej ugotovi, ali zahtevam in nemudoma sklene pakt z Rusijo, ker smatra, da je to glede na razvoj mednarodnega položaja neobhodno potrebno. Odločen nastop Halifaxa je napravljen v vsej javnosti velik vtis.

Tudi Egipt se čuti ogroženega

Vznemirjenje zaradi italijanskih ukrepov v vzhodni Afriki

London, 20. junija. br. Zaradi vesti iz Egipta in Sudana o gibanju italijanskih čet, vlada v političnih krogih nič manjše razburjenje kakor zaradi blokade Tiencina. Vse kaže, da bo Italija v kratkem pričela ustvarjati svoj veliki afriški načrt, po katerem naj bi se vzpostavila zveza med Abesinijo in Tripolisem. Že dlje časa je narejen načrt za zgradbo ceste iz Gon-

darja v Abesinijo preko Kartuna in Asuana do Tripolisa. Egipt se čuti ogroženega s strani Libije in v južni strani. Egipski generalni štab je v sporazumu z poveljstvom angleške vojske v Egiptu pričel utrjevati meje in zbirati čete ob vzhodni ter južni meji Sudana, kjer je nevarnost za vdor največja.

Spopad policije v Pešti z narodnimi socialisti

Budimpešta, 20. junija. AA. (Reuter). Včeraj so se na peštanskem pokopališču spopadli madžarski narodni socialisti in policija. Čeprav je prepovedano nositi narodno socialistično uniformo, je prišlo 150 narodnih socialistov v uniformah na pogreb nekega svojega tovariša. Policija je posegla vmes in aretirala 28 članov madžarske narodnosocialistične skupine.

Italijanski manevri v Sredozemskem morju

Neapoli, 20. junija. o. Davi so se začeli veliki manevri italijanske vojne mornarice v zapadnem delu Sredozemskega morja. Prva eskadra je sestavljena iz bojnih ladij »Conte di Cavour« in »Julio Cesare«, treh križark tipa »Zara« in 20 torpednih rušilcev. Pri vežbah sodeluje okoli tisoč častnikov in 20.000 podčastnikov in mornarcev.

Evakuacijske vaje v Angliji

London, 20. junija. AA. Danes popoldne so ustavili ves promet v Chelseju, kjer so doslej največje vaje za obrambo pred letalskimi napadi, da preizkusijo učinek svaril pred nevarnostmi letalskih napadov na promet pešcev in vozil. Pet tisoč solarjev iz 21 sol se je vadilo evakuiranja. Šli so po ulicah in hoteli s svojimi knjigami proti postajam električne železnice. Evakuiranje otrok se je vršilo strogo po načrtu in so manjše solarje prepeljali z londonskimi avtobusi do določenih zbirališč, kakor odreja načrt za vojno dobo.

Amnestija za albanske emigrante

Tirana, 20. junija. e. Tiranska vlada je pomilostila vse politične krivce iz časov bivšega režima kralja Zoga in dovolila tudi povratek vsem, ki so zaradi nesoglasja s tem režimom morali pobegniti v inozemstvo.

Polom japonske ofenzive v šansiju

Japonci so izgubili 10.000 mož

Sanghaj, 20. junija. d. Najnovejše japonske ofenzive na južnem delu province šansi se je udeležilo 30.000 japonskih vojakov. Po šestdnevni hudih bojih so izgubili Japonci 10.000 mož. To je bil najhujši poraz Japoncev v tem bojnem ozemlju in najpomembnejša zmaga Kitajcev na severnem Kitajskem.

Tudi na zapadu province šansi japonska ofenziva ni uspela, čeprav se je splošna Japoncem na treh krajih posrečilo prekoračiti reko Jange. Japonci so se morali po sreditem kitajskem protinapadu dne 9. junija vrniti končno v svoje izhodne postojanke.

Cungking, 20. junija. AA. (Reuter): Do-

bro obveščeni tuji opazovalci v Cungkingu razpravljajo o možnosti skorajšnjega konca vojne na Kitajskem in pri tem upoštevajo naslednje možnosti: 1. mir po kompromisni rešitvi, 2. japonsko zavojevanje Kitajske in 3. umik japonske vojske iz Kitajske. V primeru, če bi prva možnost odpadla, mislijo, da bo Japonska poskušala jeseni končati vojno z veliko ofenzivo, pri kateri bo uporabila vse oborožene sile, ki jih ima na razpolago. Iz gotovih razlogov pa nekateri mislijo, da Japonska tega ne bo storila, razen v primeru, če bi bila prepričana, da bi propadli vsi naporji za dosego miru s kompromisom.

Poplave na Češkem

Praga, 20. junija. e. Zaradi silnih nali- vov so nastale na Češkem in Moravskem velike poplave in večina rek je prestopila bregove. Voda stoji ponekod 2 do 4 m visoko. V Senori je voda porušila 17 hiš. Mnogo vasi je popolnoma poplavljenih in odrezanih od ostalega sveta. Dozdaj so poplave zahtevale dve človeški žrtvi. Včeraj je ponovno besnelo silno neurje nad Moravsko Slezijo.

Praga, 20. junija. AA. Nalivi v zadnjih dneh so povzročili v velikem delu Češke in Moravske velike poplave. Dva otroka sta utonila.

Angleško prekoceansko letalo zgorelo

London, 20. junija. AA. Letalo družbe »Imperial Airways« »Conemara«, eno od štirih velikih letal, namenjenih za prekoceanski promet, je včeraj zgorelo v bližini pristanišča Southampton, ko je črpal bencin za poskusni polet. Na letalu je bilo več mehanikov in inženirjev, ki so izjavili, da je za časa, ko so črpali bencin, nastala nenadoma eksplozija. Morali so poskakati takoj z letala, ki je bilo v par sekundah vse v plamenu. Ko so skakali z letala v vodo, je bil en mehanik ranjen, 4 so se rešili brez poškodb, šesti pa je našel smrt v plamenu.

Letalo »Conemara« je imelo 4 motorje ter je tehtalo 20 ton. Prostora je imelo za 24 potnikov ter je bilo namenjeno za prekoceanski promet.

Rimski demanti o aretaciji Badoglija

Rim, 20. junija. e. Italijanski listi zavračajo kot smešno vest londonskega »Evening Standarda«, po kateri naj bi nastal med načelnikom generalnega štaba maršalom Badogliom in italijansko vlado spor, češ da se Badoglio ne strinja s politiko italijanske vlade. Italijanski tisk naglašja, da ni niti vredno demantirati takih vesti, a smatra za potrebno, protestirati proti pisanju poljskih listov, ki niso samo ponatili te vesti, temveč so celo objavili, da je bil maršal Badoglio aretiran.

Podaljšanje vojaškega roka na Nizozemskem

Haag, 20. junija. AA. (DNB). Po dolgi debati je parlament sprejel novi vojaški zakon, ki vlado pooblašča, da povzga vojaški rok na dve leti. Na predlog socialnih demokratov je zakon dobil dopolnilo, da bo v veljavi do 1. 1944. Vojni minister je v svojem ekspoziju poudaril, da bo novi zakon znatno zboljšal varnost meje v kritičnih časih. Vlada se bo zatekla k pooblastitvi navedenega zakona samo v potrebi. Glede končne dolžnosti vojaškega roka — sedmice, da bo trajal 17 mesecev — ni dal vojni minister nobene izjave. Poudaril je samo to, da je vlada dala zadnje čase znatno utrditi obmejne in obrežne utrdbе.

Francoski pogoji za izročitev španskega zlata

Pariz, 20. junija. o. Zunanji minister Bonnet je sprejel povodom španske demarše španskega poslanika v Parizu, ki zahteva izročitev španskega zlata, shranjenega v Franciji. Bonnet je odgovoril španskemu poslaniku, da bo zlato izročeno šele tedaj, ko bodo končani procesi, ki so jih pričele razne francoske banke proti španski vladi in ko bo španska vlada izjavila svojo pripravljenost, da bo prevzela del stroškov, ki jih je imela Francija za vzdrževanje španskih beguncev na svojem ozemlju.

Egiptski zunanji minister v Ankari

Ankara, 20. junija. AA. Predsednik republike Ismet Ineni je sprejel včeraj v Jalo- vi avdienco egiptskega ministra za zunanje zadeve. Popoldne sta egiptski in turški zunanji minister odpotovala iz Jalo- ve v Ankaru, kamor sta prispela danes dopoldne. Listi obširno komentirajo obisk egiptskega zunanjega ministra in pravijo med drugim, da je minister pripotoval v Turčijo v družbi strokovnjakov za mednarodno pravo, kar spravlja v zvezo z možnostjo sklenitve važnega političnega dogovora.

Politični obzornik

Gotska teorija še vedno straši!

Znano je, da je pred leti igrala v hrvatski javnosti vlogo teorija, da Hrvati prav za prav niso Slovani, marveč Germani, češ da se po njih žilah pretaka germanska kri starih Gotov. Za to teorijo, ki je v resnih znanstvenih krogih vzbujala samo smeh, se je zavzel celo predsednik odlične kulturne ustanove profesor Filip Lukas, da ne govorimo o drugih manj pomembnih osebnostih hrvatskega javnega življenja. Hrvatska narodna javnost je to teorijo, dasi so jo podpirali z vso vneto gotovi krogi, z ogorčenjem odklonila. In tako je ta teorija polagoma zapadla pozabnosti. No, v zadnjem času se je pojavila znova, toda v drugi obliki. Dr. Hamm namreč v posebni studiji dokazuje, da je hrvatska glagolica, ki so jo doslej smatrali za najstarejšo slovansko pismo, samo posnatek pisave, ki je bila sredi IV. stoletja po Kr. sestavljena za germanski narod Gotov. Hrvatska glagolica je baje nastala na podlagi gotovske in runske alfabeta. Izmed 37 gotovskih črk je baje 28 gotovskega in 5 runskega izvora. To dr. Hammovo dokazovanje bo brez dvoma znova oživela teorijo, da so Hrvati gotovskega porekla, torej niso pravi in pristni Slovani. Frankovci in vsi oni, ki bi radi Hrvate oddvojili od ostalih Slovanov, so dobili novo kost, na kateri bodo, o tem smo prepričani, jeli takoj glodati.

Angleški katoliki in sovjetska Rusija

Pretežna večina angleške javnosti se z največjo vneto zavzema za to, da bi Anglija čim prej sklenila s sovjetsko Rusijo vojaško zvezo. Edini nasprotniki tej zvezi v Angliji so katoliki. Njih glasilo »The Catholic Times« je te dni objavilo proti tej zvezi oster članek pod naslovom »Opustite vsako vez z brezbožniško diktaturo«. V tem članku je pisano doslovno: »Katoliki se ne morejo boriti za sovjetsko stvar. Zdi se, da hoče britanska vlada skleniti vojaško zvezo s sovjetsko Rusijo. Da ne bo prekasno, protestiramo proti tej zvezi ml katoliki Velike Britanije in izjavljamo, da nečemo biti povezani z ateistično diktaturo. Časi hinavščine in slepmiščenja so prešli. Ako hoče angleška vlada osnovati »koalicijo miroljubnih narodov«, potem je sovjetska Rusija zadnja država, na katero se sme obrniti. Odkrit cilj Moskve je svetovna revolucija. Moskva snuje na razvalinah civilizacije po vojni svoje načrte, ki bi ji naj omogočili izgraditi svojo pošastno naddržavo. Angleški katoliki se ne bodo borili kot zavezniški brezbožne diktature.«

Prepozno kesanje

Zagrebiška »Nova riječ« je objavila poudčen dopis iz Slovaške, iz katerega posnemamo: »Končno smo zvedeli, kako so se spreminjali načrti glede Slovaške. Prvi načrt je bil, da s Čehi skupaj pridemo pod protektorat. Ta načrt so opustili, ker bi enaka usoda preveč zbližala sprte brate. Drugi načrt je bil, da bi Slovaško razdelili med Madžarsko in Poljsko. Končno se je odločilo, da moramo še nekaj od svoje- ga telesa plačati Madžarom. A sicer da ostanemo, kar se našega okleščenege ostan- ka tiče: niti na nebu, niti na zemlji. Ze v tem kratkem času naše »neodvisnost« občuti narod velikansko razliko med sedanjostjo in med življenjem v okviru bivše češkoslovaške republike. Vsa ta obču- ti na svojem žepu. Dvajsetletno blagostanje v Češkoslovaški nam je danes nedo- segljiv sen. A poleg tega ječi pol milijona našega naroda pod madžarskim jarmom. Zato se javlja besno sovraštvo proti Ma- džarom, ki nam v svoji megalomaniji še vedno groze, da se bodo še vzpostavile me- je »krona sv. Štefana«. V dveh ozirih je nastalo temeljito iztreznjenje. Dočim so prej v Hlinkovi stranki smatrali za največjo srečo, ko bo zadnji češki uradnik odšel iz Slovaške, piše sedaj glavno glasilo te stranke »Slovak« že čisto drugače. Češko kulturno delo, srečna gospodarska zveza med bogato industrijsko Češko in poljedel- sko Slovaško, vse to se primerja z današ- njico in se prihaja do presenetljivih za- ključkov. Bolje, mnogo bolje je bilo takrat. Izhajajo članki s pobudo, da bi se razmer- je napram Čehom podvrlo reviziji. Omi so nam vendar najbližji bratje... Bratja, ki sedaj enako trpe. Ej, drugače bi bilo, ako bi mi bili v pravem času pametni! In ako bi se kljub temu udarec spustil na naše glave, bi vsaj drug drugega ne obtoževa- li...«

Novi zaščitniki Italije

Vatikan, 20. junija. AA. Havas: »Osser- vatore Romano« poroča, da je sv. oče pro- glasil sv. Frančiška Asiškega in sv. Ka- tarino Siensko za zaščitnika Italije.

Borzna poročila.

Curib, 20. junija. Beograd 10.—. Pariz 11.7525, London 20.77, New York 443.5625, Bruselj 78.45, Milan 23.34, Amsterdam 235.75, Berlin 177.90, Praga, 18.02, Var- šava 83.62, Šotija 5.40, Bukarešta 3.25.

Naš tujski promet

Nazadovanje tujskega prometa v Mariboru, Ptuj, Celju, Radencih in drugod, napredek v Rog. Slatini in Dobrni

Maribor, 19. junija
Razmerje med tujskim prometom v Sloveniji in med tujskim prometom v vsej državi je ostalo v preteklem letu nespremenjeno, kakor ugotavlja publikacija Tujsko-prometne zveze v Mariboru, ki je izšla te dni pred obnim zborom zveze. Glede dohoda in izhoda tujstev se je celotno zboljšalo v korist Slovenije. Od skupno 1.007.001 turistov s skupno 5.479.461 nočninami v vsej državi, odpade na Slovenijo v preteklem letu 197.793 turistov z 1.067.162 nočninami, torej petina celotnega tujkega prometa v naši državi. Na podlagi cenitve turističnega odseka ministrstva za trgovino ter industrijo je imela torej Slovenija v preteklem letu od tujkega prometa okoli 200 milijonov din dohodkov. Na domače turiste odpade 125 milijonov din, na inozemske pa okoli 75 milijonov din. Te številke, ki so kalkulirane samo na podlagi podatkov iz uradno proglašanih turističnih krajev, jasno pričajo o eminentni važnosti tujkega prometa za gospodarstvo Slovenije.

Splošni porast tujkega prometa v Sloveniji pa ni bil enakomerno razdeljen na posamezne turistične predele v Sloveniji. Pomembni politični dogodki v sosedstvu so seveda predvsem prizadeli obmejne kraje. Slej ko prej pa predstavljajo najvažnejši tujkoprometni činitelj zveznega področja naša zdravilišča.

Tako je bilo n. pr. v Rogaški Slatini 1. 1936 7.274 gostov, naslednje leto 7.696, leta 1938 pa 8.101. V Dobrni je bilo 1. 1936 3.384 gostov, naslednje leto 3.654, 1. 1938 pa 3.940. V Radencih je bilo 1. 1936 1855 gostov, to število pa je padlo potem 1. 1937 na 1725, 1. 1938 celo na 1551. Padec se opazi v tem zdravilišču tudi pri nočninah, katerih je bilo 1936 in 1937 preko 23.000, leta 1938 pa 17.367. V Rinskem vrelcu pa so imeli 1. 1936 komaj 198 gostov, katerih število se je dvignilo naslednje leto na 245, 1. 1938 pa na 359.

Naše največje zdravilišče Rogaška Slatina beleži torej v preteklem letu porast gostov za več kot 5%. Število nočnin je nekoliko nazadovale. To je pripisati predvsem izostanku avstrijskih gostov v predse zoni, delno tudi slabemu vremenu v glavni sezoni. Med inozemskimi prebivalci je padlo število avstrijskih gostov od 557 1. 1937 na 305 v preteklem letu, torej kar za 45%, pač pa se je število gostov iz Nemčije več kot podvojilo. Nadalje je naraslo število madžarskih gostov za 53%, prav tako tudi število gostov iz Italije. Število gostov iz Grčije je sicer tudi poraslo, vendar pa se daleč ne dosega števila grških gostov v prejšnjih letih. To je posledica strogih deznih predpisov ter omejitev za potovanja grških turistov v inozemstvo.

Lep stalen napredek kaže v zadnjih letih zdravilišče Dobrna pri Celju in sicer tako glede števila gostov, kakor tudi glede števila nočnin. Število inozemskih obiskovalcev je sicer zaradi izpadka avstrijskih gostov nazadovale, pač pa je tem bolj naraslo število domačih gostov.

V zdravilišču Radenci je število gostov in nočnin padlo. To je nedvomno v zvezi s eksponiranim obmejnem položajem po priključitvi Avstrije, saj je nazadovale število avstrijskih gostov namreč letu 1937 za več kot 50%, pač pa je naraslo število gostov iz Madžarske, Italije in Nemčije.

Ostali turistični kraji področja Tujkoprometne zveze v Mariboru so bili kolikor toliko izpostavljeni posledicam mednarodnega položaja. Tujski promet v Mariboru, Celju in Ptuj je nazadovale. To je posledica dejstva, da je tujski promet iz bivše Avstrije po priključitvi k Nemčiji za nekaj mesecev sploh izostal. Izletniški promet iz bližnjih predelov meje, ki predstav-

ljuje v našem obmejnem tujkem prometu izredno važno postavko, je znatno nazadovale. S tem je bil v največji meri prizadet Maribor, v manjši meri tudi Ptuj in Celje.

V gornji Savinjski in Logarski dolini je tujski promet tudi nekoliko nazadovale glede števila nočnin. To je pripisati predvsem precej nestalnemu vremenu v glavni sezoni in pa slabemu stanju cest v tem predelu ki ne dovoljuje še večjega razmaha moturističnega prometa. Edino Ljubno ob Savinji beleži naraščanje števila gostov in nočnin.

Pa tudi obisk turistov v raznih planinskih turističnih postojankah je trpel v preteklem letu zaradi že navedenih splošnih razmer in tudi zaradi nestalnega vremena. Prizadeto je bilo predvsem naše Pohorje. V planinskih postojankah je bila posebno slaba zimska sezona. Pohorski dom pa kaže izredno lep napredek tako glede števila gostov kakor tudi glede števila nočnin. Tudi novi Pohorski dom na Pohorju se je zelo lepo uveljavil. Nova avtomobilska cesta na Pohorju je v glavnem izgrajena že do Sv. Arha. Ta pridobitev bo nedvomno v bodoče zelo ugodno vplivala na tujski promet na našem Pohorju. Nekateri neznatnejši turistični kraji na tem področju izkazujejo neopracovan lep napredek, kar je zelo značilno za splošne prilike in težkoče, s katerimi se je moral boriti naš tujski promet v preteklem letu, prav posebno pa na eksponiranim obmejnem področju.

Splošni pregled tujkega prometa

V nedeljo je bil v Beogradu 16. redni obni zbor delničarjev »Putnika« in ob tej priliki je bilo podano pregledno poročilo o razvoju našega tujkega prometa lani.

Lani je bilo 13,5% več domačih gostov kakor predlanskim, vendar pa število gostov iz leta 1935 še ni bilo doseženo. Stalno napredovanje kaže število dni, ki so jih preživeli domači in tuji gosti pri nas. Od 1933 do 1938 znaša porast teh dni 24,6%. Tujski promet iz klirinskih držav je bil v zadnjih petih letih mnogo večji, kakor iz neklirinskih, in sicer za 467,2%.

Lani je naraslo število domačih in tujih gostov. Pač pa je bilo lani nekoliko manj nočnih inozemskih gostov. Skupno je lani obiskalo našo državo 1.007.001 gost, proti 907.935 predlanskim. Večina gostov je bila iz naše države in sicer 719.610, inozemcev pa 287.391. Skupno število nočnin znaša 5.479.000. Iz klirinskih držav je prislo 236.790 gostov, iz neklirinskih pa 50.601.

Dohodki so znašali lani 1.089.000.000, predlanskim pa 961,7 milijona din. Od leta 1933 do konca lanskega leta so znašali skupni dohodki turizma 5.155.400.000 din. Od te vsote odpade na domače turiste 60,80%, ostanek pa na inozemce. Lani smo imeli od inozemskih gostov 384,5 milijona din dohodkov, od naših gostov pa 282,4 milijona din.

Največ domačih gostov je bilo v dravski banovini, na drugem mestu je savska banovina in na tretjem Beograd. Od leta 1933 do 1938 je bilo inozemskih gostov v naši državi 978.981 več ali 33,3% kakor naših v inozemstvu. Zato je znašal prebik letni od tujkega prometa v naši državi 101,6 milijona din.

Propaganda Putnika je bila lani precej živahna. Izdanih je bilo brošur, prospektov, ter sploh propagandnih publikacij 911.000 komadov. Konstituiran je bil upravni odbor Putnika. Predsednik je Josip Cugmus, podpredsednik dr. Ivo Tartaglia in predsednik nadzornega odbora dr. S. Milačić.

Plesna večera našega baleta

Dokazi sposobnosti in marljivosti naših plesalk so prinesli Golovinu in Žebretu mnogo toplega priznanja

Ljubljana, 19. junija
Dva večera zapored smo imeli po daljši dobi zopet samostojni vsevečerni nastop našega baleta, ki je izvajal deset baletnih scen, koreografiranih na deset skladb domačih skladateljev.

Od prve sezone po prevratu 1918-1919, ko je Vlaček Vlaček s Haničko Klimentovo ustvaril naš balet, pa došel je domači plesni zbor včasih večji, včasih manjši, sodeloval kot važen in zmerom cenjen faktor na opernih in opernih predstavah, a redkeje je nastopal povsem samostojno, da je pokazal svoj napredek in težki specialni umetniški stroki, goječ klasični in revijalni moderni ples.

Zadnji naš plesni večer je bil vsekakor nov in izvirni, zato je zaslužil posebno zanimanje občinstva. Saj so se izvajale prvič v koreografirani obliki slovenske skladbe po vsebini, ki jim jih je dal plesni mojster inž. P. Golovin, gojence in naslednik V. Vičika. Tako je ostal dvajset let živ Vičikov duh v našem baletu, tem bolj, ker deluje v njem še danes nekaj plesalk, ki so še kot napol otroci začele v Vičikovi šoli in pod njegovim vodstvom nastopati na našem odru.

Inž. P. Golovin se je izkazal ne le za izvrstnega režiserja, temveč tudi za domiljilje in okusa bogatega koreografa ter končno kot bistrega pantomimika in plesalka. Priznati je treba, da je Golovin opravil posebno težko nalogo s presenetljivo spretnostjo, saj je vzel zelo različne slovenske simfonice in druge skladbe, ki niso bile namene izredno za ples, a jim je po njih izrazilih ritmičnih podložih pantomimsko dejanje, spremljano po zaokroženih solovskih plesnih točkah. Med desetotako takih scen je treba izvesti le »Vizijo«, ki si jo je zamislila izvajalka L. Wislakova sama; I. Ipavčev »Možiček« je končno edina naša še prvotno za koreografske namene ustvarjena skladba, a tudi ni je dal Golovin novo svojsko vsebino in dejanje.

Poznamo težave, s katerimi se mora boriti naš balet, vprežen v operi in opereti večer za večerom in uporabljen celo za komparzerijo in statisterijo, pa tudi za manjše in večje vloge; zato mu za strokovno stremiljenje prečesto nedostaja časa, prostora in tudi finančne močnatosti. Vendar moramo priznati, da nas je s svojim

skladnim, v posameznostih veliko sposobnost in primerno izvežbanost očutilo nastopom ne le zadovoljilo, temveč mestoma prijetno presenetilo. Naš baletni zbor je ponovno dokazal svojo vzgledno marljivost in vztrajnost, in vsakdo je opazil med njim nekaj prav izrazitih plesnih talentov, ki bi jim bilo treba le še poglobljene tehnične izobrazbe.

V Ipavčevi sceni z novim naslovom »Usodna napaka dr. Bartola« igra dr. Bartola jako prijetno Golovin, njegovega tekmeča dijaka nadarjeni Čarnan lepe zunanosti, Rozino pa E. Moharjeva (zakaj v baletnem krilu, ki pada iz sloga okoliš?), ki je pokazala, da je v klasičnem plesu zelo izvežbana. Pantomimsko sta se dobro uveljavili R. Brčarjeva in F. Zelenikova.

V D. Žebretovi atematični »Viziji« smo po dolgem času zopet z radostjo občudovali veliko znanje in tehnično zrelost Lidije Wislakove, ki nam je v kratki sceni pred očala vse mogoče elemente klasične baletne umetnosti. Mislimo, da bi bila Wislakova zelo koristna in uspešna strokovna učiteljica našega baletnega naraščanja.

Posebno učinkovita je bila dr. D. Svarova scena »Hudič se zabava«, v kateri se je poleg Brčarjeve kot dražestne zapeljivke posebno odlikoval hudič Remškarjeva. Ta plesalka je izredno nadarjena, prožna, lehkotna in igralski razgibana, tudi mimično izrazna.

Vino poetični S. Osterčevi sceni »Močnejše od smrti« so se odlikovale ob Golovinu E. Moharjeva kot Cvetka Ljubezni, Lutka M. Remškarjeva, Smrt A. Debračeva, Norec A. Brčarjeva in čarovnik R. Brčarjeva. Točka je močno ugajala.

Zelo elegantno je izvajala G. Bravničarjeva Škrjančev »Plesni motive« in žela zanj tople priznanje.

E. Adamičeva »Snubitev« (iz Tatarske suite) je zelo zanimiva s svojo folklorno barvitostjo in orientalsko romantiko ter sta temperamentna nevesta (Silva Japljiva) in stasiti ženin (F. Čarnan) opravila svojo nalogo pravi večje in prikopno. Čarnan je posebno sposoben plesalec in vobče zelo uporaben sodelavec v operah.

D. Žebretova stila zelo posrečena in soodno učinkovita »Cesta« (sulta) je dal zopet L. Wislakovi priložilo, da je z dekletom pokazala svoje veliko plesno in mimično znanje, Čarnanu (fant) in Golovinu (bohem) pa sta ji bila dobra partnerja.

M. Bravničarjeva klasična scena »Terpsihorin praznik« (iz Divertissementa) je dal Bravničarjevo težko nalogo, ki pa, ki se čudežno razpleše in zopet okamenj, Wislakovi pa bedno dekle, ki ga je zlasti po izpremembi tudi igrala odlično, a s plesom dvignila do viška lepote.

V Škrjančevem »Arabekem plesu« je nastopila E. Moharjeva kot solistka v orientalskem koloritu s rutino. Končno je bila folklorna domača slovenska plesna burleska M. Bravničarja s

Za zdravje in okrepitev vajencev Letos bo prirejenih 20 počitniških kolonij

Ljubljana, 20. junija
Če hočemo dobiti dobro kvalificirano delavstvo, obrtni in industrijski naraščaj, kakršnega potrebujemo, bi morali mnogo bolj skrbeti tudi za zdravje vajencev, ne le za izboljšanje njihove strokovne izobrazbe. Razveseljivo je, da je bilo tudi v tem pogledu zadnje čase pri nas uvedenih nekaj pomembnih ureditev. Naj omenimo predvsem uvedbo stalnih smotrskih zdravniških pregledov vajencev po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev; tako je uvedena popolna evidenca nad vajenci, nad njihovimi zdravstvenimi, pa tudi socialnimi razmerami. Da je bila ta uvedba zelo potrebna, sprevidimo že iz ugotovitev zdravnikov in socialnih delavcev, ki so odkrili med vajenci marsikaj žalostnega. Razmere, v kakršnih žive vajenci, nikakor niso idealne.

Vendar sama, še tako popolna zdravstvena evidenca vajencev izgubi svoj pomen, če bolehnih, slabo telesno razvitih vajencev ne nudijo prilike ter možnosti okrepitve, dovolj gibanja na svežem zraku in solncu ter primerne hrane. Kakor so se izkazale neobhodno potrebne počitniške kolonije za šolarje ljudskih šol, prav tako, če ne še bolj, bi bile potrebne počitniške kolonije za vajence. Večina obrtnih vajencev vstopajo v službo zelo slabo telesno razviti in precej jih je tudi bolehnih, slabo hranjenih z nagnjeno-tjo k pljučnim obolenjem. V službi ne pridejo pogosto na zrak, hrane tudi nimajo posebno dobre in marsikateri ni sposoben za težja telesna dela, a jih vseeno mora opravljati. Zahteva po uvajanju sistematičnih počitniških kolonij za bolehe vajence je torej razumljiva in vedno bolj glasna. Vendar so bili v tem pogledu doslej pri nas izvršeni le poskusi. Še dolgo se ne bomo mogli kosati s sosednimi državami, kjer imajo uvedeno vzorno socialno zdravstveno skrbstvo za vajence in kjer deluje mnogo vajenskih počitniških domov. Pri nas pa vajenskih počitniških domov sploh še nimamo, a dru-

ga »Naborom« fantov s harmonikami in kockami prijeten zaključek, poln humorja in čustvenosti.

Scenograf inž. E. Franz je postavil sceno preprosto, a zelo okusno in nekatere posebno prijetno, dirigent D. Žebre pa je vodil utrjeni orkester po možnosti krepko in izrazito ter si sploh pridobil s vso priredbo zasluže za tako lepo uveljavljanje našega baleta.

Gledališče je bilo obkrajat polno in so sodelujoči šli mnogo toplega priznanja. Večerc zaslužijo čim več priznanj! Fr. G

gih domov, ko so prazni, in bi jih lahko uporabljali za vajence, tudi ne uporabljamo za vajenske kolonije (n. pr. septembra, zgodaj spomladi, torej pred šolskimi počitnicami in po njih).

Sprožena je bila upoštevanja vredna zahteva, da bi prirejali za vajence v njihovih prostem času, ob nedeljah in praznikih, taborjenja v gozdovih, ob rekah in drugih primernih krajih, kjer bi se vajenci lahko naučili dobrega zraka, se telesno krepili, solčili in počivali.

Temu namenu bi lahko služila gozdovniška taborjenja in morda bi naši gozdovniki, ki se udeležujejo pri nas v Jugoslov. gozdovniški ligi, ustanovili vajenke sekcije. Ta organizacija je razpredena skoraj po vsej Sloveniji in ima nad 80 velikih šotorov za taborjenja. Lahko bi ustanovili vajenske taborne odseke. Vajenci bi odhajali taborit ob sobotah zvečer. Prenočevali bi pod šotori, naslednji dan bi pa bil posvečen smotrni telovadbi, sprehodom, kopanju, igram itd., vse seveda pod primernim nadzorstvom.

S tem bi pač še ne bilo doseženo vse, nedeljska taborjenja, namenjena predvsem zdravim vajencem, bi seveda še ne mogla nadomestiti počitniških kolonij, kakršne so potrebne za bolehe vajence. Kljub temu bi bila zelo potrebna ter bi koristila zdravstveni okrepitvi vajencev in njihovemu telesnemu razvoju. Škoda je, da vajenci pri nas še nimajo zakonitega letnega dopusta kakor v mnogih drugih državah. Zato je pa treba bolj pozdraviti uvidenost nekaterih mojstrov, ki so sami začeli dajati vajencem po več dni dopusta poleti.

Ustanove, uradi in društva bodo letos omogočile okrog 20 počitniških kolonij za slabotne vajence in vajeke. To je že lep napredek. Toda, kakor rečeno, za sicer zdrave, a vendar telesno okrepitve potrebne vajence bi bilo treba tudi nekaj ukreniti in zamisliti, naj bi skušala pomagati Jugoslov. gozdovniška liga, bo, upajmo, uresničena.

Lep napredek Sokola IV.

Tudi s skromnimi sredstvi se lahko dosežejo lepi uspehi

Ljubljana, 19. junija
Po skoro dveletnem odmoru je priredil Sokol Ljubljana IV. večer na svojem telovadišču ob Dolenjski cesti telovadni nastop, ki bo gotovo zapustil dobre vtise ne le pri članstvu, marveč tudi pri občinstvu. Poudariti moramo, da je Sokol Ljubljana IV. danes edino društvo v Ljubljani, ki nima telovadnice in je navezano zgolj na svoje telovadišče, ki pa je uporabno samo ob lepem vremenu. Za svoj večeršnji nastop se je društvo dobro pripravilo in so vsi telovadni oddelki v polni meri izvršili svojo dolžnost. Kljub malenkostni reklamni se je zbralo na telovadišču veliko število občinstva, ki je z zanimanjem sledilo poteku telovadbe. Sokolovo župo je zastopal starosta Sokola II. br. Vinko Kocijan, prispeval pa so bila skoraj vsa ljubljanska in okoliška sokolska društva.

Ob napovedani uri so prikorakali na telovadišče ob zvokih sokolske koračnice, ki jo je igrala godba 40. pešpolka Triglavske, vsi telovadni oddelki s praporom na čelu, burno pozdravljeni od občinstva. Med igranjem državne himne so izkazali čast državi zastavi, ki se je polagoma dvigala na visok jambor. Nato se je pričel telovadni nastop, ki ga je otvorilo 18 dečkov z župnimi prostimi vajami, ki so prav zadovoljivo uspele. Za njimi je bilo mnogo boljše izvedlo župne proste vaje 31 deklic, ki so bile deležne toplega priznanja. Nastopili sta kombinirana vrsta Sokola II in Sokola IV na drugo in in vrsta moškega naraščaja Sokola IV na krugih, ki sta s svojimi dobro izvedenimi vajami zbujali vsestransko pohvalo. Za tem je 28 naraščajnikov skladno in dobro opravilo težke savezne proste vaje. Igre

moške in ženske dece so izzvale obilo smeha in zabave. Dobro se je postavil ženski naraščaj (24) s saveznimi prostimi vajami, prav tako pa so savezne proste vaje tudi člani (40) izvedli nad vse zadovoljivo in strumno. Pri orodni telovadbi so nastopili člani na krugih, moški naraščaj na bradli, moška deca pa s preskoči čez kozo s prožne deske. Vse telovadne vrste so pokazale presenetljiv napredek, kar je dokazovalo navdušeno odobravanje občinstva.

Po orodni telovadbi je nastopilo 16 članic s prostimi vajami Anuške Jugove, ki so jih opravile skladno, v lepem krITU in ravnanju. Lepe vaje bodo pri nastopu v Soffiji dosegle v masi popoln uspeh. Drugo uro trajajočo telovadni nastop so zaključili člani z znano dr. Murnikovo telovadno skladbo »Naprejš«, ki je odlično uspešno in navdušila občinstvo, ki je priredilo telovadcem živahne ovacije.

Na telovadišču so se zopet zbrali vsi telovadni oddelki k snemanju državne zastave. Godba je zaigrala »Le naprej brez miru...«, naker je bila spuščena državna zastava. Vsi oddelki in občinstvo so navdušeno zapeli sokolsko pesem, s čimer je bil uspešno zaključen nastop. Marljivemu Sokolu IV., ki je po dveletnem odmoru zopet zbral svojo družino v telovadnici, iskreno čestitamo k uspelemu nastopu, posebno pa veljaj naša pohvala br. načelniku Uršiču in sestri načelnici Grilovi, ki sta nam pripravila tako lepo nedeljsko popoldne.

Po telovadbi je bila prijetna sokolska zabava s plesom, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Pripravi smo, da je društvo doseglo s svojo prireditvijo tudi lep gnoten uspeh.

Tički brez gnezda

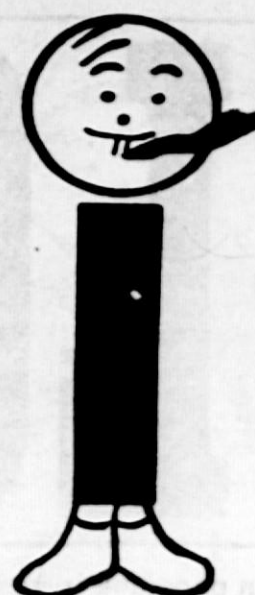
Ljubljana, 20. junija
Mala Tička je hodila že zgodaj zdoma iz barake. Vračala se je, kadar se ji je zazdelo in je skoro sleherni dan prinašala domov nekaj drobca, in jestviti, ki jih je nabrala pri dobrih ljudeh. Spočetka je bila skromno in bojazljivo dekletce, polagoma pa se je privadila pohajkovanju in je prav rada trkala na vrata tujih stanovanj. Ljudje jo navadno niso podili izpred praga, nasprotno, radi so jo vprašali to in ono in ji potem dajali podpore bodisi v denarju ali v živežu ali tudi kos obleke. Spočetka je prinašala vse nabrano domov, kjer je čula od strani očeta, ki je rad pogledal v kozarec, a ni maral delati, same pohvale, ksejne pa je pričela z drugimi berački zapravljati priberani denar. Doma je bila seveda tepena, vendar je to ni motilo, da ne bi drugič zopet napravila istega. Ker se je bala doma, se je često pripetilo, da je spala pri drugih ljudeh, pri znanih in nasprotnem okraju mesta in odhajala naslednje jutro zopet po postu. Po dnevi ni več obiskovala samo tujih stanovanj, marveč se je mešala med ljudi po raznih lokalnih in tudi tamkaj prosjačila. Naenkrat je prišla v posest večje vsote denarja. Postajala je radodarna do malih sokrpičkov in je pestrta družabica pokupila skoro vse sladke dobrote z neke stojnice v predmestju. Čudila se ni samo branjevka, marveč so postali na otroke pozorni tudi drugi ljudje in slednjič stražnik. Poklical je Tičko in jo začel spraševati to in ono, naker se je izkazalo, da je že pred časom postala iz prosjakinje nevarna tatavica, ki je kradla po stanovanjih, kjer so jo do brobočno sprejemali, vse, kar je dosegla.

V dveh stanovanjih je pokradla več zlatnine, v nekaj primerih pa je prišla do denarja, ki ga je potem trosila z družbo vred za sladkarije. Tliko, ki je bila na tem, da popolnoma propade, bodo oddali sedaj v primeren zavod, kjer jo bodo poskušali vzgojiti za pošteno življenje.

Tudi malega Andrejčka, ki so ga ljudje v sosednji nazivali za potepinška, že nekaj dni ni bilo domov. Čemu bi tudi hotel, če se je mislil. »Doma me vse preganja, zmerjajo me starši in sosedje. Jesti ne dobič, bom pa poskusil na svoje!«

Andrejček je šel in pričel krasti na trgu. Če popleje je rad kaj izmaknil, na trgu pa je kradel najprej češnje, ki jih je zbral tam za lemenatom, včasih pa skočil po kruh h kakemu peku. Spal je nekaj noči kar v neki lopi blizu kolodvora. Včeraj dopoldne se je Andrejček zopet pojavil na trgu in kradel češnje iz košar. V ugodnem trenutku je pograbil denarnico neke branjevke, ki je ležala poleg košare in ki se mu je tako rekoč kar ponujala. Z denarnico bi bil tudi ušel, da ni imel smole. Že jo je vtaknil za raztrgano srakovo, ko se mu je zmuznila pri odprtini na tla in preden je odskočil, je že tudi sam ležal na tleh. Branjevka, ki je opazila svojo denarnico v blatu poleg stojnice, je takrat hitro pograbila in ga izročila možu postav, da ga odpelje na policijo. Na policiji je Andrejček jokaje priznal, da se po tega okrog že nekaj dni in da ne mara domov, ker ne vidi doma nič lepega in nič takega, kar bi ga vezalo na življenje v zatohli v vlažni baraki...

Inserirajte v »Slo. Narod«!

Sem ozek, tanek, vitek kakor jelka, a jutri vam predstavil bom debelka.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 20. junija katoličani: Silverij

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Donski kozaki
Kino Slon: Ovadah
Kino Ujga: Trije mušketirji
I. sklepna produkcija gojencev drž. konservatorija ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkozec ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 20. junija: Plesni večer. Gostovanje gđ. Lidije Wislakove. Red Sreda
Sreda, 21. junija: zaprt
Četrtek, 22. junija: (Gostovanje v Trstu: Boris Godunov)
Petek, 23. junija: (Gostovanje v Trstu: Prodana nevesta)
Sobota, 24. junija: (Gostovanje v Trstu: Ero z onega sveta)

*
Prihodnji teden bodo predstave v operi do petka 30. t. m. Red Sreda bo imel svojo predstavo v ponedeljek, red Četrtek pa v petek. V torek bo gostoval Christy Solari v »Traviati«, v sredo pa bo slavnostna predstava »Boris Godunov«.

Iz Kamnika

Koncert kamniških pevskih društev. V nedeljo ob 18. je bil v prostorih avtopodjetja Rode na Grabnu koncert, ki so ga priredila pevška društva »Lira«, »Solidarnost« in mladinski zbor frančiškanske cerkve za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim in umrlim vojakom. Koncert je nad vse lepo uspel. Ljudje so odhajali domov z željo, da bi se večkrat imeli priliko čuti silne čustva. Postavitve spomenika padlim in umrlim vojakom je bila na programu že 1. 1925. Končno se je lanko leto sestal nov odobor za postavitev spomenika, ki se je stvari resno lotil. Po idejnih načrtu našega rojaka, akad. slikarja G. Staneta Cudermana je prevzel izdelavo spomenika kipar g. Boris Kalin. Spomenik bo stal pred pokopališčem v trikotju pred razgledno lipo. Roka izdelana iz dalmatinskega marmorja, v kateri je bronast navzdol obrnjen meč, in mogočen obok iz domačega porfirja bosta simbolično predstavljala konec vojne in mavrico, ki se pojavlja po nevihti, na drugi strani pa bo spomenika plošča z imeni padlih in umrlih, izdelana iz podpeškega marmorja. Spomenik bo veljaj okrog 30.000 dinarjev. Velik del te vsote ima odobor že zbran.

— Smrtna nesreča. Včeraj se je pripetila na Vrhopol pri Kamniku nesreča, ki je zahtevala življenje mladega družinskega očeta, posestnika Kotnika Antona iz Novej pri Kamniku. Zgodaj zjutraj se je odpravil z vozom v gozd po jelovino, da bi jo odpravil v tukajšnji smodnišnici. Težko naloženi voz se mu je na poti prevrnil ter ga pokopal pod seboj. Težke ubode jelovine so padle na Kotnika s tako silo, da so mu zdrobile lobanjo in je obležal na mestu mrtve. Zapušča ženo in nepreskrbljenega otroka.

— Pojasnilo. Dne 31. maja t. l. smo priobčili na tem mestu našega lista pod rubriko iz Kamnika članec: »Gori!« V tem članku sta bila napisana sledeča stavka: »Neka prismojena babnica je hotela napraviti samomor, seveda se je pri tem vse bolj prismodila, kot je že bila...« Ker bi se mogla navedena stavka razumeti kot žaljenje časti umrle osebe, zgoraj navedene besede obžalujemo in preključujemo in sicer na zahtevo moža tragično umrle Vrtičič Cecilije, Vrtičič Antona, posestnika iz Bakovnika pri Kamniku.

Iz Radeč

— Vojaški nabori. Te dni so v Radečah vojaški nabori mladeničev. Za skrajšanje kadrskega roka ali oprostitve se dobe potrebna pojasnila v občinski pisarni. V dnešni naborov je prepovedano točiti alkoholne pijače nabornikom. To velja za vse, ne samo za gostilničarje. Tudi vinogradniki, starši, prijatelji, znanci ne smejo dajati nabornikom alkoholnih pijač. Prestopki se kaznujejo z globo do 500 din ali z zapornikom do 10 dni.

— Slinavka in parkljevka. Ker se je pojavila slinavka in parkljevka v sosedni občini Loka pri Zid. mostu, vasi Breg in Sv. Peter pod Sv. Gorami, so bili proglašeni za ogroženo področje občina Sevnica in Zabuokovje zahodno od potoka Sevnica, to je Orehovo, Ledino, Orešje, Čretje in Podgorica ter Bizelska vas, Orešje, Bukovje, Drenovec in Zg. Sušica obč. Bizelsko. Prepovedano je goniti oziroma odpremljati parkljarje iz ogroženega v svobodno področje.

DNEVNE VESTI

— Proslava 55-letnice kosovske bitke. Po naročilu glasbenega odbora društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije poziva banovinski odbor društva Rdečega križa svoje člane, saj se udeležijo te proslave, ki bo na letošnji Vidov dan 28. t. m. Udeležencem je dovoljena četrtinska voznina po državnih železnicah. Podrobna pojasnila bo objavil v listih odbor za proslavo.

— Kdo bo gradil novo radio postajo v Ljubljani? Nedavno smo poročali, da je dobila Prosvetna Zveza v Ljubljani koncesijo za eksploatacijo ljubljanske radio postaje za nadaljnjih 15 let in da se je zato obvezala v 20 mesecih zgraditi na svojo stroške novo oddajno postajo v Ljubljani in rešeno postajo v Mariboru. Tvrdki Phillips in Lorenz (Jugoslovanska standard elektric) sta že vložila ponudbo za ta dela.

— Službeni list ministrstva pravde bo začel izhajati 1. oktobra. Ministrstvo pravde bo začelo izdajati 1. oktobra uradni list pod naslovom »Službeni list ministrstva pravde«. List bo izhajal redno mesečno in objavljati bo zakone, uredbе in pravilnike ter navodila, tolačenja, razpise in odloke kasacijskega sodišča itd. Objavljati bo pa tudi razsode državne svete in glavne kontrole.

— Se vedno poplave. Iz Hrvaškega Posavja še vedno prihajajo vesti o velikih poplavih, ki so v nekaterih krajih uničile že vse prideleke ter se začelo primanjkovati tudi žitne hrane za ljudi in krme za živali. V Posavju in v okolici Slavonske Požege je prizadetih okrog 27.000 prebivalcev s 6500 gospodinjstvi. Računajo, da znaša škoda nad 21.000.000 din. V nekaterih krajih, kjer je voda sicer že upadla, je prebivalstvo še vedno v hudi stiski. Ker za živino ni krme, si kmetje pomagajo tako, da kose oblateno travo, jo potem perejo in suše. Tu in tam pa tudi prevažajo s čolni in splavi živino na pašo.

— Otvoritev letalske proge Beograd—Podgorica. Včeraj dopoldne je bila odprta letalska proga Beograd—Podgorica. Letalo leti iz Beograda ob 9., v Podgorico pa pristane ob 10.15. Iz Podgorice odleti ob 10.30 in se vrne v Beograd ob 11.45. Letošnja voznina bo nižja od lanske.

— Promocija. Na ljubljanski univerzi je bil v soboto 17. t. m. promoviran za doktorja filozofije gospod Vlado Alajž iz Divače.

— Pri pošti vodice nad Ljubljano je bila dne 6. junija uvedena brezplačna telefonska služba.

— Kapaciteta naših tovarnih vagonov. Po novem načrtu naših železnic je določena nabava 125 novih lokomotiv. Vprašanje je, ali bodo naše tovarne zmogle ta dela. Naša največja tovarna vagonov in sicer Prva brodska tovarna vagonov je do sedaj izdelala 8 lokomotiv, 12 jih je pa v delu. Kapaciteta te tovarne znaša letno 40 lokomotiv.

— Idrijski rudnik bo prodan. Iz Idrije prihajajo vesti, da bo slovit živorebrni rudnik, ki je star že 350 let, prešel v zasebne roke. Delavstvo se tega zelo boji, ker misli, da bodo potem še večje redukcije. Idrijski rudnik preživlja skoraj vsi Idrijci, zato je vznemirjenje med prebivalstvom že dalje časa veliko, spričo vesti, da podzemeljski zakladi Idrije usihajo. Rudnik bo baje prodan v novem proračunskem letu in sicer v začetku julija.

— Medved odgriznil soljarju roko. V zagrebškem zoološkem vrtu se je pripetila včeraj huda nesreča, ki je zbudila veliko vznemirjenje med občinstvom. Dopoldne so soljarji ljudske šole iz Sušice pri Novi Kapeli pod vodstvom svojega učitelja obiskali živalski vrt. Preden so vstopili, jih je učitelj poučil, kako se morajo ravnavati, da ne smejo živalim dajati hrane in se ne preveč približati kletkam. Otroci pa niso ubogali in posebno so se zanimali za liske medvede. Zgrnili so se tesno h kletki ter dajali živalim hrano. Nesodno se je razlegel pretresljiv krik od kletke in navzven, ki je bil strahoten prizor: medved je odgriznil 10-letnemu dekcu Stepanu Kolovici roko do komolca. Roka je ležala v kletki, deček se je pa zgrudil nezavesten ves oblit s krvjo. Prepeljali so ga takoj v bolnico in upajo, da mu bodo rešili življenje, čeprav je izgubil mnogo krvi.

— Pred ustanovitvijo jugoslovensko-italijanske trgovske zbornice. V Beogradu se pripravljajo za ustanovitev italijansko-jugoslovenske trgovske zbornice. Ustanovljen je že akcijski odbor pod predsedstvom predsednika beogradske občine Ilića. Akcijski odbor je povabil vse gospodarske zbornice v državi, naj pristopijo kot ustanovitelji.

— Napaden na cesti. Ponoči je prišel v bolnico 25letni elektrotehnik Rudolf Bunc, ki ga je nekdo napadel na Tržaški cesti ter ga poškodoval na obrazu in po životu.

— Nežreča ne pokaže. Ženo upokojenega strojevodje Ivanko Pernožar, stanujočo v Cerkljici pri Raketi je na cesti podrl neznan avtomobilist in jo poškodoval po obrazu in po životu. Najbrže ima tudi zlomljeno nogo. — Posestniku Antonu Epihu iz Starega loga pri Kočevju so se na cesti spili konji. Epih je padel pod voz in si zlomil levo nogo. — Posestnikovega sina Antona Florjančiča iz Dol. Dobrave je nekdo napadel in mu zlomil ključnico. — Po stopnicah je padla 14letna posestnikova hči Alojzija Zgonc iz Poničke in se težje poškodovala na glavi. — Na gozdne delavca Franca Štala je na Ostrem vrhu nad Škofjo Loko padlo drevo in mu prizadelo težke notranje poškodbe. — Delavec Vili Bosnar, zaposlen pri tesarju Kavki, je padel po stopnicah in si zlomil levo nogo. — Pred Škofjo pa je tramvaj podrl včeraj popoldne 64letno upokojenko Katarino Golar. Zaradi padca je dobila Golarjeva lažje poškodbe na glavi in po životu.

— Denar sta odnesla iz cerkve. Kakor smo že poročali, je bila te dni oplenjena cerkev v Cernobru nad Škofjo Loko. V cerkev je bilo vlomljeno in odneseno iz nabiralnice okrog 500 din. Orožniki so začeli takoj poizvedovati za tatomi in so sedaj ugotovili, da sta bila na delu najbrže dva cigana iz družine Rajhart, ki so ju videli v družbi dveh cigank v okolici cerkve, ni pa izključeno, da sta tatvino izvršila dva druga postopaka, ki sta se istega dne podražala pri cerkvi, kjer sta nekaj časa podeljala v travi.

— Razne nesreče. Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnico znanega mehanika mojstra Petra Škarfara, stanujočega na Borštnikovem trgu, ki je padel z motorja in si zlomil levo roko. — Delavka Ivonja Keržič iz Brezovice je na cesti padla s kolesa in si zlomila desno nogo. — 10-letni posestnikov sin Jože Kalan s Suhe pri Škofji Loki je padel doma s česnje in dobil hude notranje poškodbe. — Na čenčjo je

zlezla tudi 55-letna posestnica Reza Glavan s Poljske. Na mokri veji pa ji je spodrsnilo in je žena padla na tla, kjer je oblezala z zlomljeno levo roko. — Zasebnico Ano Levac iz Most je v Jaršah ob Savi podrl neznan kolesar. Pri padcu si je Levčeva zlomila levo nogo. — Davi so spravili v bolnico tudi 2-letnega sinčka nameščena OUZD Miha Novaka, ki se je oparil z vrelo kavo.

— Zasledovan cigani. Orožniki v okolici Dol. Toplice zasledujejo cigane Matija Brajdiča, nazvanega »Vdovčev«. Cirla Brajdiča ter Ivana nazvanega »Vanček«. Ti cigani so prišli te dni v Drganje pri Toplicah, kjer so se nekaj časa skrivali v gozdu, na večer pa vionili v hišo posestnice Marije Gorštove in ji odnesli precej jestvin, več moške in ženske obleke ter ameriško zlato uro in zlat prstan skupni vrednosti nekaj čez 1000 din. Tatinska trojica, ki živi s priležnicami po raznih krajih in Dolnem Jenkem, je po vionu izginila.

— Razni zasledovalci. Orožniki zasledujejo nekega Jakoba Iggerca po rodu iz okolice Ptuj, ki se izdaja na deželi za upokojenega financarja in piše ljudem razne prošnje, pri čimer jih grdo izrablja ter bivšega ograrskega učenca Jožeta Povirka iz moravske okolice, ki je ukradel tamkaj več obleke ter pogubil.

— Velika tatvina v vlakom med Beogradom in Novim Sadom. Ljubljanska policija je bila obveščena, da je bila 18. t. m. izvršena v vlakom med Novim Sadom in Beogradom velika tatvina. Lastnik brivskega salona Juliju Vajsu je bila ukradena na menica za 200.000 din, podpisana od trgovca Irica Mora iz Novega Sada ter bon za 60.000 din na ime Julija in Karoline Vajsa ter 3000 din gotovine.

— Vlom v Hrastnik. V Hrastniku je nekdo vlomil v gostilno Ignaca Praprotnika ter ukradel za okrog 100 din drobiža, tri skatle cigaret in nekaj jestvin. Za tatomi ni nikakega sledu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme, ponekod manjše padavine. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Splitu 25, v Mariboru in Beogradu 24, v Ljubljani 23,8, v Zagrebu, Kumboru in Dubrovniku 23, v Sarajevu 22, na Visu 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,8, temperatura je znašala 15,4.

— Proti sončarjem uporabljajte Tschamha Fil. Kr. dvorni dobavitelj Drogarija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

— Izlet na konjske dirke v St. Jernej na Dolenskem, ki bodo 29. junija, priredi Tujakoprometna zveza v Ljubljani. Prijave in sporedi v vseh biljetarnah PUTNIK-a.

Z NAJVEČJIM NAVDUŠENJEM GLEDA OBČINSTVO
senzacionalni velefilm
Po najpopularnejšem romanu književnika A. Dumasa
Film pustolovščin, romantike, kavalirstva, junaštva in tovarštva. — Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Iz Ljubljane

—lj Kolo žen zadrugark v Ljubljani bo privedlo pod pokroviteljstvom saveza nabavljajnih združenj drž. uslužbenec v Beogradu in s sodelovanjem združenih ustanov državnih in železniških uslužbenec dne 22. t. m. ob 19. v dvorani glasbenega društva »Sloga«, Prazakova ul. 19 »Zadružno proslavo« s pestrnim programom. Vabljeni so člani in članice, gostje dobrodošli. Vstopnine ni.

—lj Opozorjamo na današnji I. sklep. no produkcijo drž. konservatorija, ki bo ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani. Jutri v sredo bo produkcija komorne šole z naslednjim sporedom: Vidali: Sonata za klavir, violino in čelo. Izvajalci: Leger Edita, Gregor Jurij, Jeraj Olj. Na 4 čelih bodo igrali: Ravnhar Adolf, Praprotnik Stefan, Poljanšek Ivan in Pešl Rudolf Markusov pastorel Nocturno in Fitzenhagnovo Predvilo. Nato sledi Mozartova skladba za 2 klarineta in fagot, katero bodo izvajali Gunzet Mihael, Roš Anton in prof. Turšič Ivan. Večer komorne šole bo zaključil Haydnov godalni kvartet v d-duru, ki ga izvajajo: Jerabek, Zalokar, Žižmond in Praprotnik. Komorno šolo vodi gg. Pfeifer, Müller in Turšič. Naslednje produkcije bodo v četrtek in ponedeljek 22. in 26. t. m.

—lj Uprava Škole Ljubljana-Via javlja svojemu članstvu žalostno vest, da je umrl brat Pravoslav Rebek, višji vet. svetnik v pokopju, ki je bil dolgo let njegov zvest član in član društvenega častnega razsodišča. Dragoga pokojnika bomo spremljali danes popoldne na njegovi zadnji poti na viško pokopališča. Vabimo vse članstvo in naraščaj, da se pridruži društveni deputaciji v kroju s praporom. Članstvo, ki ima krog, naj se udeleži pogreba v kroju, ostali v meščanski obleki z znakom. Zbor ob 16.30 pred hišo na Večni poti št. 15. pod Rožnikom. Pokojnega zve tega nacionalista in Škole bomo ohranili v trajnem spominu preostalih pa izrekamo svoje globoko sožalje.

—lj K. O. JNS na Viču vabi svoje članstvo in članstvo mladinske OJNS da se danes popoldne v polnem številu udeležijo pogreba svojega bivšega predsednika g. Pravoslav Rebeke, višjega vet. svetnika v pokopju. Zbirališče ob 16.30 pred hišo na Večni poti št. 15. Odočnega nacionalista bomo ohranili v trajnem spominu.

—lj Zastopstvo parobrodne družbe C. G. Transatlantique, — to je Francoska linija — je sporočilo, da bo prispela 21. junija z brzim vlakom ob 9. dopoldne pod vodstvom našega rojaka Avgusta Kollandra prva skupina 20 ameriških Slovencev na izlet v Ljubljano, kjer bo na glavnem kolodvoru slovesen sprejem z godbo in pozdravnimi nagovori.

—lj Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani bo privedlo v četrtek 22. t. m. ob 14. izlet v Podbrezje, Kropo in Kamno gorico (domovino Potočnik in Langusa). Sestanek na Kongresnem trgu. Avtobus 30 din. Priglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do 11. dopoldne v četrtek.

—lj Pošta Moste pri Ljubljani ob 21. do 24. t. m. zaradi čiščenja uradnih prostorov ne bo poslovala s strankami. Občinstvo naj blagovoli te dni oddajati pošiljke na ostalih poštah v Ljubljani.

—lj Ušja je modra papiga, ki čuje na ime Koki. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi v Maigajevi ulici 20 II. deno.

—lj Prodaja prodajalcev živih živali, ki smo jo pred kratkim objavili, bo kmalu ustajala. Za magistrata smo namreč dobili obvestilo, da bo tehnični oddelek še letos poleti ob subem in toplim vremenu ugotovil prehod med obema tržnima lopama na Pogačarjevem trgu in tudi spodnjo pot ob mesarščini stojnicah na Vodnikovem trgu od semenišča do Zmajškega mosta, prav tako pa tudi vse parutinski trgi na Vodnikovem trgu. Še letos poleti torej bo vse naš živiliški trg takorek, kakor je sedaj večji del Vodnikovega trga, da sploh nikdar ne bo bila. Dokler pa teh del ne bo mogoče pričeti, mestno cestno nadzorstvo skrbi, da je Pogačarjev trg že zdaj na vse zgodaj škropljen, kar je sedaj mnogo lažje, ko na cestah, kjer je tramvaj, opravi mnogo dela novi škropljeni tramvaj.

—lj Napaden na gostilničarju dvorišču. Na dvorišču neke gostilne na Gosposvetški cesti je bil včeraj napaden po neznanu 24letni delavec Ivan Dajčman iz Stožic. Neznane se ga je lotil v temi in mu s trdim predmetom prizadel veliko rano na temenu. Napadalec je po dejanju pobegnil, Dajčman pa so morali s reševalnim avtom prepeljati v bolnico.

—lj Pogrešan Vičan. Preteklo nedeljo je odšel od doma 69letni posestnik Ivan Škerl s Tržaške ceste 137 na Viču in se doslej še ni vrnil. Škerl je že nekaj časa bolehal in je bil prav zadnje dneve silno potr, zaradi česar se boje domači hujše nesreče. Oblečen je bil v sivo praznično obleko, na glavi pa je imel prav tako siv klobuk, obrobjen s črnim trakom. Škerl je majhne postave, brado brije, brke pa ima pristrizene. Kdor bi kaj vedel o njem, naj obvesti družino na Tržaški cesti 137 Ljubljana-Vič.

—lj Tatvina v trgovini. Trgovca Franja Perčinčič na Gosposvetški cesti 16 je prijavila, da ji je bilo oni dan ukradeno iz trgovine 200 din. Kdo je tat, policija še ni mogla ugotoviti.

—lj Diplomiral je iz violine na visoki šoli drž. konservatorija, g. Marin Slavko z odličnim uspehom.

—lj Seznam izgubljenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani od 1. do 31. maja: 200 din, črna listnica z 200 din, 3 slike in račun z imenom Popović Edvard; denarnica z 870 din, denarnica s 180 din in zastavnim listkom na ime Košić Franc, denarnica z 100 din in raznimi računi na ime Kimovec Janez, mala damska listnica z 180 din, rjava usnjata listnica z 180 din, ročna torbica z 21.50 din, ročna torbica z denarnico in 138 din, denarnica z 300 din in računom od dvokolesa na ime Miklič Ana, denarnica z 110 din in listkom od tehtačja sena, denarnica z 150 din, denarnica v obliki podkve z vsebino 120 din, rjava damska ročna torbica z denarnico in 35 din ter prometno knjižico na ime Ravnhar Helena, rjava usnjata ročna torbica z legitimacijo ce-

stne električne železnice na ime Justin Pavla, zlatna ovratna verižica z dolgimi členki in obeskom z zelenim kamnom, zlata damska zapestna ura znamke »Bellur« na jermenčku, zlata damska masivna zapestnica z monogramom »K. XI. 1939 Miro«, zlata zapestnica, zlat ženski prstan s svetlo-modrim kamnom, zlata damska zapestna ura na zlati zapestnici, otroška pelterina, zastavni listek št. 2211, zastavni listek št. 21550, avto-kapa, evid. številka 2-1942-39, vzgajnik motornega kolesa, železniška legitimacija na ime Todorović Danka, rjava usnjata še dobro ohranjena listnica z dekretom o premostitvi in legitimaciji Berganta Josipa.

—lj Seznam najdenih predmetov, prijavljenih upravi policije v Ljubljani: črna denarnica s 96 din, prazna modra usnjata damska denarnica, 2 škatli geoloških in arheoloških zemljevidov, zlat uhan, mal zlat križec, moška srajca, moška s srebrom obrobljena očala, knjiga »Tri novele«, rjav moški trenchcoat, zlata damska ovratna verižica, moški dežnik, rjava usnjata listnica s 180 din, zlata damska zapestna ura na zlati zapestnici. V železniških vozovih so se našli ti-le predmeti: 6 moških klobukov, 59 dežnikov, 6 aktovk, leposlovna knjiga, svilena ruta, copate, 2 moška plašča, moške hlače in rokavice, moška obleka, 2 damska plašča, moška suknja, damsko krilo, predpasnik s 163 din gotovine, gumijasti čevlji, 2 šala, košarica solate, damski klobuk, 4 moški klobuki, 3 čepice, moške rokavice, prazen nahrbtnik, odeva, usnjate copate, volnene rokavice, usnjate rokavice, violina z etuljem, prazen vojaški kovčeg, zavitek moškega perila in mrežice, otroški plašček, 4 komadi pocinkane pločevine, pasji na gobčnik, model za torto, platnen suknjič, aktovka s čepico, ribiška palica, športna verižica, zračna sesalica, moška srajca, deški plašč, otroški fotoapar, zavitek ženskega blaga, palica, kovčeg z graham in moškim klobukom, posoda za hrano, novi damski čevlji in prazna torba.

Iz Celja

—c Sokolske prireditve. Sokolsko društvo Celje I bo privedlo v nedeljo 2. ju. lila cvetlični dan. Izkupilec je namenjen deci in naraščaju za tritedensko godno šolo (letovanje), ki jo bo privedla celjska sokolska župa v mesecu juliju in avgustu v Mozirju. V nedeljo 16. t. m. ob 16. se bo pričel društven javen nastop na dvorišču Sokolskega doma v Gaberju. Sodelovali bodo vsi oddelki in meddrževna zborna vrsta pod vodstvom olimpijskega prvaka br. Konrada Grlica. Sokolsko društvo Celje I bo privedlo v torek 5. septembra slavnostno telovadno akademijo v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. —c Sokolsko društvo Celje-Moste bo privedlo drevo ob pol 9. v veliki dvorani Narodnega doma pozdravni večer v čast društvenemu načelniku br. Konradu Grlicu, letošnjemu zmagovalcu v Parizu in Varšavi. Društvo poziva vse članstvo, da se udeleži tega večera.

—c Fond narodne obrambe. Davčna uprava v Celju razglasa: Zaradi pravilne odmere specialnega doprina »k fondu narodne obrambe« v smislu § 19. finančnega zakona za leto 1939-40 morajo oni davčni zavezanci, ki imajo 3, 4 ali 5 in več živih zakonskih otrok izpod 21. leta starosti, vložiti davčni upravi v Celju prijavo ter navesti imena, dan, mesec in leto rojstva svojih otrok. Prijavo morajo vložiti tudi oni »tarsi-davčni zavezanci, ki so imeli 3,

VIKTOR MO LAGLEN, junak ameriškega filma, v pretresljivi filmski drami globokih ljudskih čustev, ki se more primerjati samo z velikimi ruskimi filmi. Velikostan dokument iz dobe ruske revolucije!

PREMIERA DANES!
O V A D U H
Režija: John Ford, produkcija: R.K.O.
KINO SLOGA, tel. 27-30

SAMO SE DANES
DONSKI KOZAKI
Prekramni francoski film, o katerem se govori z največjim navdušenjem.

Predstavi ob 16., in 21. uri.
Predstava ob 19. uri odpade.
KINO MATICA, tel. 21-24

4 ali 5 in več otrok izpod 21. leta, a so otroci umrli. Navesti morajo krdna ime, na ter podatke rojstva in smrti svojih otrok.

—c V celjski bolnici je umrla v nedeljo 71letna proučiteljica Frančiška Podgorškova z Vrha pri Šmarju, v ponedeljek pa je umrl 23letni dmar Jeronim Nemeč od Sv. Jeronima pri Vran-kem. Na Dobrovi pri Celju je umrl v nedeljo 68letni posestnik Aleksander Škorc.

—c Žalosten dogodek. Ko se je vračal 12letni posestnikov sin Slavko Grobovšek s Ponikve te dni s sošolcem iz šole, se je spril s njim. V jezi je sošolec izvelkel iz žepa nož in zabodel Grobovška v levo stran prsi med rebra. Težko poškodovanega dečka so prepeljali v celjsko bolnico.

Dvojni roparski umor v Medlogu

Ponoči sta bila v neposredni bližini Celja umorjena zakonec Anton in Rozalija Ocvirk — Gre najbrže za roparski umor

Celje, 20. junija

V znani gostilni »Pri levšem mostu« v Medlogu št. 20. pri Celju je bil danes ponoči izvršen dvojni roparski umor, ki je pretresel vse prebivalstvo. Gostilno, ki je last levške komune, sta imela v največ 44letni gostilničarji Anton Ocvirk in njegova 42letna žena Rozalija. Ocvirkova je bila prej natakarka in je vodila gostilno na svoje ime. Zakoncem je pomagala pri postu služkinja Julka Terčičeva. Zakonec sta spala v sobici levo od veže, služkinja pa v lopi poleg hiše.

Snoči so odšli vsi trije okrog 21.30 spat. Gospodinja je zaklenila lopo, v kateri je spala služkinja, ki je legla kakor vedno na voz sena. Kmalu je čula zunaj korake, vendar pa se za to ni zmenila, ker vodi mimo gostilne kolovoz, ki veže državno

se mu ni posrečilo. Služkinja se je v smrtnem strahu »krila pod čoln v šupi. Eno uro pozneje, okrog polnoči, je čula v hiši korake, »gremikanje pohštva in prestavljanje kozarcev, nakar je spet vse utihnulo.

Okrog 3. zjutraj, ko se je začelo daniti, je služkinja, ki je bila zaklenjena v lopi, odrgala lato in zlezla na prosto. Pohitela je k sosedom in povedala, kaj se je zgo. dilo. Zločinci so namreč po svojem zločinu zaklenili vrata hiše in odnesli ključ. Služkinja je skratka s sosedo utrla okno v go-tilno in zlezla v notranjost. V spalnici se jim je nudil

grozen prizor.

Ocvirk in njegova žena sta ležala umorjena na tleh kraj postelje. Glavi sta imela večkrat prestreljeni in sta ležala z glavo obrnjena drug proti drugemu ter pokrita s posteljino, tako da je bila postelja popolnoma prazna.

Morilci so prišli v hišo po brajdi. Spiezali so do line na podstrešju. Mrežo na lino so razklenili z nogo mize, ki so jo odtrgali še pred hišo. Nato so zlezli skozi podstrešje po lestvi v vežo. Kakor vse kaže, so zločinci streljali na zakonca naravnost iz veže. Zakoncem niso odnesli skoraj ničesar, pač pa so ukradli služkinji 200 din.

Zjutraj so na kraj zločina prispeli predstojnik mestne policije Törnär, poveljnik orožniške čete, sodna komisija, policijski organi in mestni fizik dr. Podpečan. Iz Maribora se je pripeljal policijski daktiloskop Groblin. Popoldne bodo trupli nesrečnih žrtev zverinskega zločina prepeljali v mrtvašnico okoliškega pokopališča in ju tam obducirali. Za morilci manjka doslej vsaka sled.

Orgelska produkcija drž. konservatorija

Sobotna produkcija konservatoristov je zanimivo posvetila v progresivno rast orgelske igre, ki zahteva docela drugačno tehniko kot klavir. Tudi ta, čisto »kraljevski« nazvan instrument, nudi z ozirom na razpoložljiva sredstva široke interpretacije možnosti, ki na eni strani dovoljujejo in zahtevajo strnjeno čustveno poglavitost, na drugi strani pa uvajajo človeka v neko strogo urejenost, vezanost. Prav ta sinteza vezanosti in svobodne tvornosti, miselne in čustvene uravnovešeni ter sproščenosti hkrati, je posebnost orgelske igre. Tako stremi ista za enakovredno izravnanoostjo med tehniko in interpretacijo ter vključuje v vsaki izmed teh še oba prej omenjena činitelja, ki se izražata v interpretacijskem pogledu še posebej jasno. Zato čutimo kljub mogočnim, razgibanim zvokom, ki se utedejo prehodno prelivati tudi v pasajnih oblikah, v vsem nek red, mirnost in doganost, rekel bi, nekako klasično zaključnost: vse niha, se trese v nevidnih valovih in vendar je v vsej tej trepetajoči, razburjeni tonski gmoti nekaj stabilnega. Ta občutna liniznost, premočrtna in v duhovnem pogledu navpično vezana, se mi zdí kot specifičnost prave orgelske igre bodisi v preludijih in fugah, fantazijah in korali, kjer koli.

V svojih izvajanjih so konservatoristi dokazali, da so podzavestno ali zavestno došli vsaj do značilnosti, da jim postaja tem bolj osebna svojskost, čim bolj vraščajo v njene globine. Pod skrbnim vodstvom obeh šol prof. Premrla (gojenci: Adamič, Capuder, Melé, Hanc, s. Pipanova) in prof. Tomca (gojenci: Fabiani, p. Štefanič, Rijavec in Snój) se jim ta čut smotrno poglablja, hkrati pa kažejo vsi lepo tehnično dospelost in nekateri izmed njih že očitno samostojnost (s. Pipanova, Snój in p. Štefanič). Vprav tehnična dospelost nas je prijetno presenetila na vseh stopnjah in sprito teh dejstev moremo upravičeno sklepati razvoj mlade orgelske generacije. Spored je obsegal razmeroma težke skladbe, ki poleg manualne zahtevajo tudi komplicirano pedalo tehniko. Bojan Adamič je zaigral Buxtehudeov »Passacaglio« in Mendelssohnov »Sonatni stavek«, ki sta obeh na tej stopnji že velika naloga, katero pa je izvajalec rešil odlično; prav isto velja o V. Fabijanji, ki je izvajal Fajgeljevo »Fugo«, o P. Capudru, ki je prikazal Rheinbergerjev »Tric« ter Bachov »Mali preludij in fugo«, ter še posebno o I. Melétu, ki je igral zanimiv Regerjev »Pasajon« in Springerjev postludij na korali »Ista missa est«. Na višji stopnji so pokazali vse sposobnosti Štefanič p. Franjo, ki je vrnoro predvajal težki in zelo zanimiv Buxtehudeov »Preludij in fugo v fis-molus«, J. Hanc, ki je tudi skrbno pripravil in izvedel Memelmann »Cantabile« ter Beckerjev »Preludij« in J. Rijavec, ki je za-

igral Büsserjevo »Slavnostno korandico«. Posebno pa sta še izstopila oba absolventa: Judita s. Pipan, absolventka srednje šole, ki je izvajala Bachovo »Fantazijo in fugo« v c-molu ter harmonski zanimivo, na moderni akordiki slonečo Lechthalrjevo »Božično uspavanko«, in Venceslav Snój, absolvent pedagoške oddelka, ki je igral komplicirano Bachovo »Passacaglio in fugo« v c-molu. Oba sta izvedla svoj program tako tehnično, kakor interpretacijski z lepo zrelostjo in sta pokazala izrazit smisel za poglavitost v svoj instrument.

Celotna produkcija je nudila uspešno sliko stremljenj orgelskega oddelka našega konservatorija in podčrtala njegov pomen tudi s te važne strani.

SOKOL

Sokol Ljubljana-Zg. šilka poziva vse brate in sestre ter naraščaj, ki so se prijavili za zlet v Sofijo, naj se zglasijo v društveni pisarni v novem domu v sredo, 21. t. m. okrog 20. da prejmejo potrebne informacije. S seboj naj prinese legitimacijo in vplačajo nastopne zneske: naraščaj po 25 din, telovadeče članstvo po 55 din, netelovadeče pa 70 din.

Župni jezdni odsek poziva vse brate, ki so se prijavili za zlet v Sofijo, naj se takoj javijo br. tajniku ali na telefonsko na št. 4249 v zadevi preskrbe konj za zlet v Sofijo.

Sokolsko društvo Ljubljana-Moste bo privedlo v nedeljo 25. junija celodnevni izlet za vse svoje članstvo. Za prehrano dece in naraščaja bo poskrbel odbor, člani pa vsak zase. Dopoldne bo taboreenje v bližini Medvod, popoldne pa se bomo korporativno udeležili razvija naraščajskega prapora bratskega društva v Medvodah. Da se bo lahko pravocasnno preskrbel avtobus, naj se vsakdo, ki bo šel na izlet, prijavl br. načelniku ali namestniku v večernih urah na letnem telovadišču. Vabimo posebno starše sokolske mladine, naj se nam pridružijo. Odhod bo pravocasnno objavljen na društveni oglasni deski. V nedeljo dne 2. julija bo naš društveni telovadni nastop na letnem telovadišču in so že vse priprave v teku.

Spor za zlati zaklad

Pariško sodišče se bo v prihodnjih dneh bavilo z zanimivo pravdo. Gre za odločitev, komu naj pripade zlati zaklad v Louis d'Orh, ki so se našli pri podiranju neke hiše v stari pariski četrti dne 26. maja 1866. Zaklad zahtevajo dve delavci, ki so ga odkrili, pa tudi parisko mesto. Najbrž pa se potegujejo za nj potomec bivšega blagajnika Nivellea, ki je denar zapustil svojim sorodnikom.

Amerika si hoče osvojiti Južni tečaj

Dne 1. oktobra bo odpotovala močna ameriška ekspedicijska odkrivalna letišča premoga in nafte na Južni tečaj

Amerika si hoče osvojiti Južni tečaj. Po davnih poizkusih Lincolna Ellswortha v antarktičnih pokrajinah Južnega tečaja se je ameriška vlada začela zanimati za prihodna bogastva, ki so tamkaj. Ne gre torej samo za znanstvene interese, temveč za osvojitve zemlja, ki je sicer pokrito z ledom in snegom, a je v njem ogromno bogastvo rud. Skrivnostno ozemlje Južnega tečaja, ki je težko dostopno, zanima tudi nemške raziskovalce in nemško vlado, a Amerika hoče prehiteti druge osvojevalce devise zemlje.

Pobudo za veliko ameriško ekspedicijsko na Južni tečaj je dal znani polarni raziskovalec admiral Byrd, ki je predlagal ameriški vladi, naj raztegne veljavnost Monroeve deklaracije na celotno antarktično ozemlje. Palmerova zemlja, ki je najsevernejša celina Južnega tečaja, je po Byrdovem mnenju nadaljevanje Južne Amerike, oddaljena je od najbolj južnega dela Južne Amerike le 575 milj. Byrd je tudi dokazal ameriški vladi, da so na Južnem tečaju ogromna ležišča premoga, da bi iz njih dobavljali premog lahko kril potrebo Amerike za 100 let. Ležišča so ob vznožju pogorja, ki je oddaljeno okoli 300 milj od Južnega tečaja.

Ekspedicijska, ki jo pripravlja Amerika za osvojitve Južnega tečaja, bo tehnično popolneje opremljena in najbolj velikopotezen poizkus izmed vseh poizkusov pri odkrivanju skrivnosti polarnih krajev. Predstavlja bo zgodovinski dogodek v vrsti polarnih ekspedicijskih. Ekspedicijsko bodo tvorili v ta namen zgrajene ladje s specialnimi letali na krovu. Odsli bo dne 1. oktobra proti Južnemu tečaju in bo na delu okoli 6 mesecev. Njena prva naloga bo, da ugotovi natančno zemljepisno lego pokrajin, ki sta jih nedavno odkrila admiral Burg in Ellsworth in katere smatra Amerika za svojo last.

Antarktični južni kontinent, ki je pokrit z ledom in snegom in iz katerega štrle gorški orjaki, obsega nad 14 milijonov kvadratnih kilometrov. Delno je pripada teoretično Franciji, Angliji in Švedski, lastnika pa še nima okoli 3 milijone kvadratnih kilometrov te zemlje in to ozemlje, ki je baje najbogatejše po svojih naravnih bogastvih, si hoče osvojiti Amerika.

Zadnje veliko ekspedicijsko na Južni tečaj so lani organizirali Norvežani, ki so prodali precej globoko v antarktični kontinent ter proglasili skoraj polovico celotnega kontinenta za svojo last.

Iskanje zaklada v Seini

Velike dragocenosti v ladji „Télémaque“, ki so jo 3. januarja 1790 potopili francoski revolucionarji

Francosko javnost razburja svojevrstna senzacija. Po več tednih naporov dela ob sodelovanju strokovnjakov so pred dnevi potegnili iz Seine pri mestu Quillebeuf kos obdelanega lesa z ladijskega krova in nekatero druge predmete, ki dopuščajo domnevo, da se nahaja na tem mestu na dnu reke ladja „Télémaque“, ki so jo 3. januarja 1. 1790 potopili francoski revolucionarji in ki po baje zanesljivih virih iz tega časa vsebuje ogromen zaklad zlata in dragocenosti v vrednosti okoli 800 milijonov frankov.

Potapljač Babioch, ki se je spustil na dno reke, se je vrnil z vestjo, da je opazil celo staro sidro, ki je bržkone sidro potopljene ladje z zakladom. Kar vedo sodobniki o potopljeni ladji? Stara poročila, ki jih je napisal neki Taylor l. 1841, ko je sam iskal zaklad, pravijo, da je neka ugledna vojaška osebnost zaupala prijatelju v Le Havru, da je bilo na ladji „Télémaque“ okoli 500.000 frankov v zlatu (lujev) ter premoženje petih duhovnikov in okoli 30 emigrantov, ki so skušali pobegniti z ladjo iz Francije med revolucijo. Zlati zaklad je bil last kralja Ludvika XVI. Tudi neki francoski plemič, trdi Taylor v svojem sporočilu, je nekemu bankirju v Le Havru pravil o zlatem zakladu na ladji. Neki višji

uradnik francoskega ministrstva se je zanimal za zaklad in je baje po obširnem poizvedovanju ugotovil, da je bilo na ladji za okoli 2 milijona in pol frankov v zlatu. Duhovnik, ki je bil spovednik Ludvika XVI in ki je umrl pred več kot 80 leti v Parizu, je mnogim osebam povedal, da je bil na ladji „Télémaque“ ogromen zaklad zlata in dragocenega nakita.

Angleška revija „London Mechanic Magazine“ je dne 17. decembra l. 1841 objavila izvešček iz neke listine, v kateri neznani pisec trdi, da je bila med dragocenostmi, ki so se nahajale na ladji „Télémaque“ tudi biserna ogrlica Marije Antoinette, vredna okoli 1.600.000 frankov.

Za dokaz, da je bil na ladji spravljen velik zaklad, služijo raziskovalcem tudi podatki raznih oseb, ki so v začetku stoletja še živele in ki so pripovedovale, da so emigranti s potopitvijo ladje „Télémaque“ izgubili vse svoje premoženje. Vrednost celotnega zaklada bi znašala v današnji valuti okoli 800 milijonov frankov. Francoske oblasti vsekakor verujejo, da je bil z ladjo „Télémaque“ potopljen tudi ogromen za klad, od katerega bi pripadalo 80% državni blagajni, če bi se posrečilo dvigniti potopljeno ladjo.

Reklama prejšnjega stoletja

Marsikdo domneva, da je trgovska reklama izum moderne dobe. Toda že v prejšnjem stoletju je bila trgovska konkurenca zelo ostra in reklama v nekaterih strokah prav tako živahna, a včasih tudi mnogo bolj originalna kakor danes. Ta reklama je bila sicer v duhu dobe, a prav zato je bila tudi učinkovita.

Če listamo po starih letnikih časopisov preteklega stoletja, najdemo lahko mnogo vesti o tem, kako so razni podjetni ljudje delali učinkovito reklamo za svoja podjetja. L. 1862, se je pojavila na londonskih ulicah čudna svetlobna reklama. Nekega meglečnega večera se je sprehajalo po mestu šest moških, pokritih z izredno visokimi transparentnimi cilindri. Klobuki so bili razsvetljeni s posebnimi svetilkami, na njih so pa bili reklamni napisi za veliko restavracijo. Moške so nosili pod pazduho majhne rezervoarje plina za plinske svetilke, ki so gorele pod klobuki. Razumljivo je, da je ta reklama budila posebno veliko pozornost in kronika nam priča, da je bila tudi zelo uspešna.

Še prej l. 1845, so pa bili pred poslopjem Angleške banke v Londonu v reklamne namene spuščeni v zrak trije veliki baloni. Ko so se dvignili precej visoko, so zgornji toповski strelji in baloni so se razpočili ter se spremenili v padala, iz ka-

terih so se vsipali na začudeno množico letaki z oznanilom, da bo začel izhajati nov časopis.

V Parizu je delal l. 1866. reklamo za tovarno svinčnikov neki Mangin. Sprehajal se je po ulicah v eksotični obleki in glasno priporočal blago. Ta reklama pa se mu ni zdelo dovolj učinkovita, zato je iznašel kmalu mnogo boljše reklamni trik. Časopisje je pisalo, da je Mangin umrl, da je zapustil v dobrodelne namene 200 tisoč frankov. Vest je bila obnovljena v vseh francoskih in v mnogih tujih listih. Toda čez mesec dni se je Mangin zopet pojavil na pariških ulicah v svoji eksotični obleki, a Parižani se ga kljub temu niso prestrašili. Radostno so ga pozdravljali in glavno je, da mu je kupčija šla v klasje.

Zaplemba draguljev Marlene Dietrich

Marlene Dietrich je bila vzrok, da se je te dni odhod parnika »Normandie« iz New Yorka zakasnil za 40 minut. Ko so na parniku že dajali z gongom znamenje za odhod, so stopili na krov uradniki ameriške davčne oblasti s pooblastilom, da sme-

jo preiskati prtljago Marlene Dietrich, ki dolguje ameriški fisku 248.000 dolarjev na dohodninskem davku za leto 1936 in 1937. Uradniki so natančno preiskali prtljago — 20 nabito polnih kovčegov — in končno našli v njih skrit Marlenin nakit v vrednosti 100.000 dolarjev. Tega so ji zaplenili in ga bodo obdržali v državni blagajni, dokler ne bodo plačali zaostanika davkov. Marlene Dietrich, ki potuje s svojim možem Rudolfom Siebrom v Evropo na odhodu, je bila seveda zelo razburjena zaradi nepričakovanega obiska in je izjavila:

»Zame je vse to nerazumljiva zagonetka. Doslej sem vedno v redu plačevala davke, ki je znašal 105.000 dolarjev na leto. Šele danes sem dobila obvestilo od davkarja, da dolgujem še 240.000 na zaostankih za l. 1936/37. In vedar to leto nisem zaslužila niti dolarja, ker nisem igrala v nobenem filmu.«

Po izjavi davčnih uradnikov gre za dohodek, ki jih je Marlene imela od filmov v Angliji in ki jih ni prijavila, po ameriških zakonih pa mora vsak tujec, ki živi v Ameriki, plačati davek od vseh dohodkov kakršne koli vrste. Koliko je morala Marlene zaslužiti, če mora po naši valuti plačati davkov nad deset milijonov dinarjev!

Orjaško oko teleskopa na Palomaru

Pod modrim nebom Kalifornije se bo odprlo orjaško oko in odkrivalo skrivnosti vesolja. Imelo bo vizuelno moč stošdesetih milijard človeških oči, v premeru bo imelo 5 metrov in težko bo 20 ton. To orjaško oko bo največji teleskop na svetu, ki bo stal na gori Palomar v Kaliforniji. Ta teleskop, ki bo veljal 5 milijonov dolarjev, je kraljevski dar, ki ga velikodušno poklanja človeštvu Rockefellerjeva ustanova in Carnegiejev institut. Sedem let so se trudili najboljši ameriški specialisti, da so rešili težke probleme, ki so v zvezi s konstrukcijo tega edinstvenega zrcala. Litje te ogromne mase stekla v peči pri 2000 stopnjah vročine je zahtevalo skrajno previdnost. Najmanjša smet, en sam zračni mehurček, ki bi ostal v tej masi, bi uničila ves trud. Ko je bila njena spojitev gotova in napravljen odliček, je bilo treba čakati dve leti, da se je razbeženo steklo ohladilo do normalne temperature. Potem so prišli na vrsto optiki. Koliko znanja in tehniške spretnosti je bilo treba, da se je dala leči natančna paraboliška oblika. Na gori Palomar že stoji mogočna zgradba observatorija in čaka, da sprejme največji teleskop, ki ga je kdaj izdelovala človeška roka. Pod veličastno kupolo, ki ima 40 m v premeru, se dviga v okviru betonskih stebrov veličanska dvajsetmetrska cev pripravljena za to lečo. To je orjaški ciklop, toda je sedaj še sklep: ko bo dobil svoje oko, bo z njim skupaj tehtal 450 ton. Toda nič ne bo lažjega kakor obračati to oko. Astronom bo samo pritisnil na enega izmed električnih gumbov, razmešenih na deski, in električni motorji bodo odprli kupolo in obračali teleskop okrog njegove osi ter tako omogočili, da ga naravnata na poljubno zvezdo v vesolju. In tako bomo morda le zvedeli, kaj so skrivnostni kanali na Marsu. Ali so delo inženjerjev za namakanje planeta, ki se suši, ali pa samo optična prevara. Observatorij na Palomaru bo lahko razkril marsikako tajno vesolja.

Z Murskega polja

Po Murskem polju gnije krompir. Zaradi stalnega deževja je začel po Murskem polju gniti krompir. Na njivah, kjer je stala voda, je krompir popolnoma uničen. Ponekod so podorali in sejejo proso. Da bi krompir gnil tako zgodaj, ne pomni niti najstarejši ljudje. Zato bo letos silno slab pridelek in bo imel krompir v jeseni zelo visoko ceno.

Običutno pomanjkanje delovnih moči. Tu se opaža občutno pomanjkanje delovnih moči. Kmetje se pritožujejo, da ne

dobijo delavcev za obdelovanje polja in za druga dela. Vse je šlo v tujino na sezonsko delo, dočim doma dela zastajajo. Zato morajo opravljati vsa težka dela že šolski otroci. Vstajajo zgodaj zjutraj in delajo do zadnjega, potem pa hite v šolo ali pa jih sploh po več dni ni v šolo. Če pridejo v šolo, so utrujeni in zaspani. Prenaporno delo in malo spanja silno vplivata na doraščajočo mladino, ki ne zmore takega napora. V bodoče, ko se bo odločalo, kdo sme na sezonsko delo, se morajo upoštevati predvsem domače potrebe, da ne bo doma primanjlovala delovnih moči, ki se nadomeščajo s šolsko dečo.

Številne prijave za zlet v Sofijo. V Ljutomeru in na Murskem polju so se prijavili številni Sokoli za zlet v Sofijo. V Ljutomeru samem se je prijavilo 23 udeležencev.

Nabori so se začeli po Murskem polju. Mladenci, ki bodo zdaj potrjeni, bodo pravi jugoslovenski vojaki, ker so rojeni v l. 1919, to je v prvem letu naše svobodne domovine.

Košnja se je že pričela. Marsikdo je že spravil lepo suho seno pred zadnjim dežjem domov, mnogi pa so pokosili, a niso mogli posušiti. Letos je malo krme, nekateri, ki so imeli poplavljenе travnike, imajo silno blatno krmo, tako da jo morajo mlatiti, če hočejo odpraviti blato. To delo je silno zamudno.

Delo pri petajnskem mostu vidno napreduje. Stebri oziroma oporniki so že gotovi. Na nje bodo kmalu pričeli polagati drugo konstrukcijo mosta. Sedaj gradijo na obeh straneh nasipe za dovozno oziroma odvozno cesto. Nasipi bodo imeli ob straneh betonske podpornike, da jih voda ne bo izpodjedala. Opozorjamo, da bodo napravili velike propuste, da se bo voda v primeru poplavi lahko odtekala pod cesto na drugo stran.

Mnogo črešnje je letos na Murskem polju. Ljudje prodajajo liter po 2 din in 1.50 din.

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

STIRISOBO STANOVANJE
LETOVISCARJEM

se priporoča Demšar Vinko,
gostilna, žiri. 1997

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

HRUŠKE

sveže l.a., češnje, trde za vkuhanje, debele slive kg din 4.-
franko prevoz, razpošilja v kosa-
rah po 45 kg G. Drechsler,
Tuzla. 1998

LES SUH
vsakovrsten, ladijska tla, parkete, furnir in žagane odpadke
prodaja Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova 16. 2003

KUPIM

RABLJENE FOTOAPARATE
stojala, merilice in druge predmete kupim. Odgovarjajoče takoj plačam. — Ponuditi Foto-trgovini, Vošnjakova 4 (blizu Sliamiča). 2006

Male oglase

»Slov. Narod«
sprejema upravo
do 9. ure dopoldne.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

Pravkar je izšla peta knjiga založbe »CESTA«:
MARJE MAJERJEVE

„Rudarska balada“

ki na pretresljiv način opisuje življenje rudarjev
globoko pod češko zemljo in njihovo življenje do
doma in domovine.

„Rudarska balada“

je knjiga, ki jo bo vsakdo prebral z največjim
zanimanjem in zmerom iznova spet rad posegel
po njej.

Broširana knjiga 10.— din., s poštnino 11.— din.
V celo platno vezana 15.—, s poštnino 16.50 din.

Knjiga se naroča pri:

ZALOŽBI »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

kjer dobite po isti ceni tudi že prej izšle knjige
D. Ravljena »Zgodbe brez groze«, Klabunda
»Pjotr — Rasputin«, D. Ravljena »Črna vojna«
in Thompsona »Sivko«.

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu!
Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta Videti je kakor čudež, a ima vendar svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala. Biocel je dragocen naravni pomladinski element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zda je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svoje kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zadržane vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvenele poti. Pridobite si spet »sno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako, se Vam denar povrne.

Florence Riddellova:

51

Nevarna ljubezen

— Ne žurite se, — mu je svetoval Kent. — Storili boste pametneje, če se ne boste predolgo mudili na kolodvoru. Našli me boste v kupeju prvega razreda in sicer v vagonu, ki bo po možnosti čim bližje lokomotivi. Ne zmenite se zame, delajte se, kakor da sva si povsem tuja in tudi ko bom sam, sedite daleč od mene. — Podal mu je roko v slovo. — Zda pa mnogo sreče, fant moj. Globoko si bom oddahnil, ko vas odvedem končno v Oranu na ladjo — čeprav sem že trdno prepričan, da nama tega nihče ne more preprečiti.

Nista pa vedela za Omarja ben Mustafu in zato nista računala z njim. Mladi Arabec je še vedno sedel v svojem skrivališču in njegove lene oči so se upirale v nizko železno ograjo. Zavesile so se od začudenja, ko se je naenkrat pojavil pri ograji mlad mož visoke postave, ki je iztegnil vrat, da bi se previdno ozrl; ozrl se je po peščenih stezici, potem je pa preskočil zarjavelo železno ograjo in v trdih, vojaških korakih stopajoč po pesku je šel mimo skrivitega Arabca.

Omar ben Mustafa se je čudil temu čedalje bolj. Na njegovem obrazu se je pojavil izraz premišljene lakavosti. Da, tu se dogaja nekaj zelo čudnega, — je pomislil Omar ben Mustafa. Nekdo je prišel na zapuščen vrt, toda vrt je zapustil nekdo drugi. Če sta bila tam dva, zakaj nista odšla skupaj? Vsa izmed teh dvuh mož je bil oblečen drugače, toda oba sta bila visoke, sloke postave. In kako

čudno je to, da sta se oba tako previdno ozirala, prvi preden je vstopil, drugi pa preden je zapustil vrt, da sta oba preskočila železno ograjo na enak način, da odhajata oba enako ostrih korakov. Še bolj čudno kakor vse drugo je pa bilo, da sta stopala oba moža enako, oba čisto po vojaško.

V železcu mladega Arabca je krulila strašna lakota, vendar so pa njegovi možgani hitro delovali. Vsem Arabcem v Tizigounu je bilo zelo dobro znano, da poskusi včasih kak legionar, ki se je dal vpisati pod zastave Madame la Republique, pobegniti iz tujске legije. Omar ben Mustafa je slišal nekoč pripovedovati o legionarju, ki se je ves te den skril v kozjem hlevčku. Morda bo torej tvegal ta mladenič enako pustolovščino, toda kaj briga ga Arabca? Naj pobegne vsi legionarji, če hočejo, Omarja to prav nič ne briga. Njegova glava je razmišljala o nečem drugem. Ta legionar je imel na sebi uniformo, ko je prihajal — dober suknjič in hlače ter težke škornje. Odhajal je pa v beli obleki, na glavi je imel belo čelado, na nogah pa lahke čevlje. A roke je imel prazne. Kje torej je tista krasna uniforma, ki bi se dala prodati za lepe denarce, za katere bi si kupil jesti, da bi potolažil svoj nenasitni mladi želodec?

Omar je zrl na to tiho, razpadajočo hišo, spominjal se je vsega, kar je bil že slišal o njeni skruti grozi in pri teh spominih je nekoliko zahtel. Toda duhovi se prikazujejo samo v temi, oni nimajo radi solnčne svetlobe. Njegov prazni želodec je neizprosno krulil in ga vzpodbujal k pogumu. Ta legionar je gotovo tam nekje odložil svojo krasno obleko. Omar jo bo lahko hitro našel in Omar zna bežati mnogo hitreje od kateregakoli

duha. Mar nima pogumnega srca? Ima ga, pri Al-lahovi bradi, ima ga. Sicer pa zna Omar ben Mustafa na pamet eno suro iz korana in ta čas, ko bo hitro pregledoval vrt, bo to suro neprestano ponavljal. Preiskal bo seveda samo vrt, kajti niti tista skeleča lakota, ki mu je grizla vse drobnoje, ga ne more prisiliti, da bi stopil v hišo, kjer straši.

Omar ben Mustafa je tudi preblezal nizko železno ograjo in po vrtu se je oziral dobrih pet minut. Kar so opazile njegove bistrice oči aekaj, kar se je lesketalo v visoki travi. Omar ben Mustafa je v radostnih skokih prihitel na tisti kraj in navdušeno pobral odločeno uniformo Dereka Ellisona, njegovo čelado in težke škornje. To je bilo za njegov obed in večerjo, pa ne samo za danes, temveč za več dni, za mnogo blincev in medu, za mnogo dobrega kostrunovega mesa. Allah mu je bil danes resnično naklonjen v svoji nesrečni dobrotljivosti.

Toda kako naj te stvari proda? Omar, sin Mustafa, je lahko preskočil železno ograjo in se tako umaknil nevarnosti. Toda tam se je naenkrat odločno ustavil, ko je zagledal pred seboj novo oviro. Kdo bo od njega kupil vojaško uniformo, tako sumljive stvari, in kateri Arabec potrebuje tako težke škornje? Če bi odnesel te stvari staremu Sulimanu na bazar, bi mu morda ponudil ta sin garjeve pisce zanje največ dva franka. In če bi jih Omar ne hotel prodati tako poceni, bi mu Suliman gotovo zagrozil, da bo nahujskal nanj policijo, češ, da prodaja stvari, ki gotovo niso njegove. To so ukradene stvari, da, tako poreče stari Suliman.

Užaljena poštenost se je uprla v mladem Omarju. Saj si je vendar na pošten način pridobil stvari, ki so gotovo mnogo vredne, najmanj petsto frankov. Tako jih je ocenil Omar, sin Mustafa. Če bi torej odnesel te stvari pogumno tja, kamor spadajo, bi morda dobil za nje mnogo več, nego na bazarju. Morda bi dobil deset frankov ali pa še več. Francozi plačajo vedno dobro nagrado, če Arabec najde in vrne kar so izgubili. Recimo tisti častnik Spahijev je dal Aliju bogato napitnico, ker mu je privedel izgubljenega psa, tako grdo žival pobarvane dlake. Ta obleka ni pripadala temu legionarju, to je vedel Omar čisto dobro. Pripada francoski vladi. Omar, sin Mustafa, jo torej odnese v tiste žolte barake, kjer žive legionarji in zahteval bo trideset frankov nagrade, če se Allah ne obrne od njega, dobi gotovo vsaj deset frankov. To bi bilo pa mnogo, mnogo več nego bi mu ponudil katerikoli trgovec na bazarju.

Stisnil je uniformo francoskega legionarja pod plašč, pritisnil na svoje umazano telo in odhitel z veliko nado v srcu k barakam.

Ni še minilo petdeset minut in že je pojasnjeval, kaj se je bilo zgodilo, pojasnjeval je to arabskemu tolmaču, ki je stal kraj seržanta francoske tujске legije v tesni prazni sobici, katere okna so bila obrnjena na krasno vezališče.

— Povej sidi, da sem siromasen, toda pošten. Nikoli ne kradem. Te stvari sem res našel. Zahtevam za nje samo petdeset frankov — in mislim, da je to samo neznatna nagrada za to, da sem takoj vse prinesel vlad.

— Kje si pa našel to in kdaj? — se je glasilo naglo vprašanje.